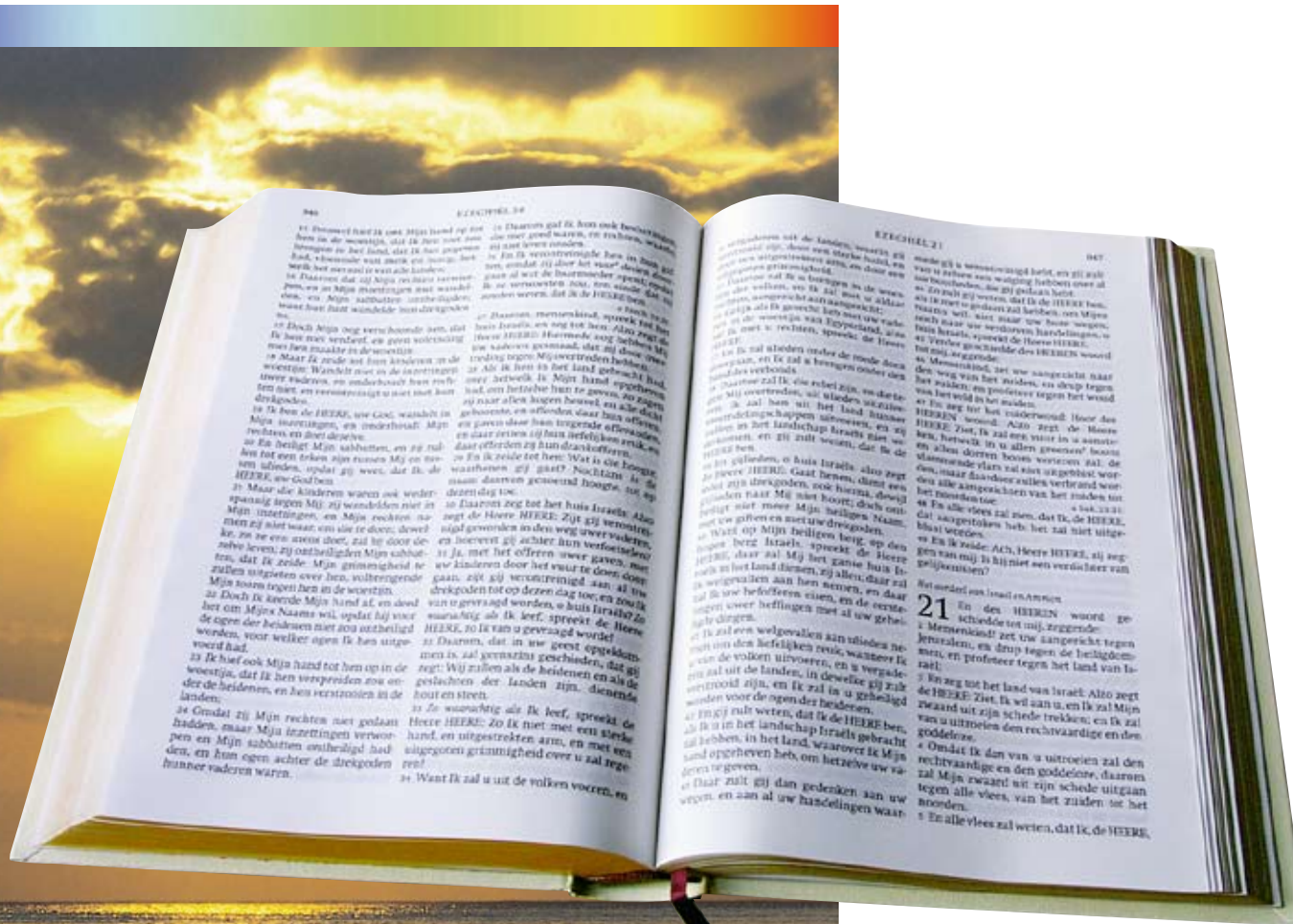

Geroepen uit Egypte

Heel de Schrift is door God ingegeven en is nuttig tot lering voor diegene die in de Rechtvaardigheid is.

Opdat de mens Gods volwassen zal zijn, toegerust tot elk goed werk.

(vrij naar 2 Timótheüs 3 : 16, 17)

nr. 20

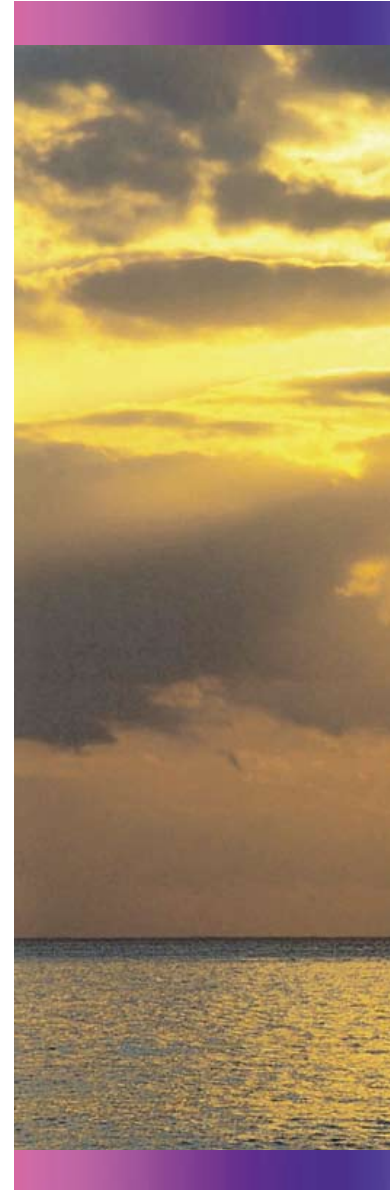
Bijbelstudie

De gedachte is...

Matthéüs 2:15

- 15 En was aldaar tot den dood van Herodes; opdat vervuld zou worden hetgeen van den Heere gesproken is door den profeet, zeggende: Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen.

De uitdrukking "geroepen uit Egypte" wordt vaak van toepassing gebracht op de roeping van Israël uit Egypte. De uitdrukking staat ook in Matthéüs. Als er dus iemand werd geroepen uit Egypte, dan is dat in ieder geval de Here Jezus Zelf. Uit bestudering van dit onderwerp blijkt "geroepen uit Egypte" niet slechts van toepassing te zijn op de Here Jezus en ook niet slechts op Israël, als volk. Het is veel meer een vast beginsel in de Bijbel. Diegenen die geroepen zijn tot "zoonschap" vluchten, vóóordat ze tot zoon gesteld worden, eerst naar Egypte. Vervolgens worden ze weer uit Egypte geroepen. Dat heeft misschien geen enkel praktisch nut of betekenis, maar het heeft uiteraard wel een brede, diepe, fundamenteel geestelijke en typologische betekenis. Deze Bijbelstudie behandelt onder andere een aantal personen die naar Egypte gingen en er later weer uit vertrokken, in verband met het "zoonschap" waartoe de Heer hen riep. Abraham was de eerste.

Geroepen uit Egypte

1.	Zonen uit Egypte	2
2.	De betekenis van Egypte	5
3.	De piramide en de Sphinx	9
4.	Abraham als type van Christus	12
5.	Egypte en onze bedeling	18
6.	Egypte - het dubbel deel	24

1. Zonen uit Egypte

De uitdrukking "geroepen uit Egypte" wordt vermoedelijk door ons ogenblikkelijk van toepassing gebracht op de roeping van Israël uit Egypte. Dit is namelijk één van de grote gebeurtenissen uit de heilsgeschiedenis, breed uitgemeten in het Oude Testament. Niettemin komen we de uitdrukking ook tegen in het Nieuwe Testament, ondermeer in Matthéüs.

Matthéüs 2 : 13-15 *

- 13 Toen zij nu vertrokken waren, *(namelijk de wijzen naar het Oosten)* ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, zeggende: Sta op, en neem tot u het Kindeken en Zijn moeder, en vlied in Egypte, en wees aldaar, totdat ik het u zeggen zal; want Herodes zal het Kindeken zoeken, om Hetzelve te doden.
- 14 Hij dan opgestaan zijnde, nam het Kindeken en Zijn moeder tot zich in den nacht, en vertrok naar Egypte;
- 15 En was aldaar tot den dood van Herodes; opdat vervuld zou worden hetgeen van den Heere gesproken is door den profeet, zeggende: Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen.

Als er dus iemand werd geroepen uit Egypte, dan is dat in ieder geval de Here Jezus Zelf. Ik moet erbij zeggen dat het alleen in Matthéüs vermeld staat en verder nergens. Het speelt ook geen rol van enige betekenis in het verdere leven van de Here Jezus. Niettemin wordt hier in Matthéüs 2 gezegd dat de vlucht van Jozef, Maria en de Here Jezus naar Egypte, in overeenstemming is met een profetie uit het Oude Testament. In Hoséa 11 : 1 staat namelijk: "Ik heb Mijn zoon uit Egypte geroepen". Kennelijk met de strekking, uit Egypte zál Ik Mijn Zoon roepen. Zo staat het hier ook. Na een jaar of twee, als de geschiedkundigen gelijk hebben, keerden zij terug uit Egypte en vestigden zich in Nazareth. In eerste instantie lijkt deze uitspraak in Matthéüs 2 : 15 niet van belang, aangezien het geen enkele invloed heeft gehad op het verdere leven van de Here Jezus. Bij nadere beschouwing echter concluderen we op grond van Hoséa 11 : 1 dat het hier niet gaat over de Here Jezus. Op geen enkele wijze zelfs. Het is een uitspraak over een gebeurtenis uit het verleden, terugverwijzend naar de roeping van Israël uit Egypte.

Hoséa 11 : 1

- 1 Als Israël een kind was, toen heb Ik hem liefgehad, en Ik heb Mijn zoon uit Egypte uitgeroepen.

Op grond van deze Oud Testamentische profetie kunnen we dus niet zondermeer vaststellen dat de Messias ooit een keer naar Egypte zou gaan en daaruit zou wederkeren. Als nu die uitspraak in Hoséa 11 : 1 een uitspraak is over Israël (uit het verleden), waarom wordt dan diezelfde uitspraak beschouwd als een profetie over de Here Jezus (dus toekomst)? Dat zou je niet denken bij het lezen van deze tekst in Hoséa. Vervolgens rijst de vraag waarom dan in Matthéüs deze geschiedenis wordt vermeld, die van geen enkele praktische betekenis was, waarbij dan nog gezegd wordt dat het de vervulling is van wat in het Oude Testament staat. Veel mensen besteden hieraan dan ook verder geen aandacht. Anderen menen dat de redacteur (het zal wel niet Matthéüs geweest zijn natuurlijk) dat erbij heeft bedacht om aansluiting te vinden tussen wat Oud Testamentische uitspraken en het leven van Jezus. Het is toch een mooi idee dat Hij naar Egypte ging en daaruit terugkeerde en zo'n idee wordt dan opgehangen aan Oud Testamentische Bijbelteksten om het geloofwaardig te maken. Dit volgens sommige commentaren. Wij blijven echter zitten met het "waarom". Nogal wat (belangrijke) figuren uit de Bijbelse geschiedenis maken namelijk om één of andere reden precies hetzelfde mee. Zij moesten vluchten naar Egypte, om later weder te keren. Gewoonlijk om vervolgens een kroon te ontvangen of verhoogd of verheerlijkt te worden. Ik ben geneigd te zeggen dat ze altijd eerst naar Egypte gingen. Dat was niet hun bestemming, maar ze kwamen er allemaal terecht, op de vlucht. Dit met als doel om van dááruit, geroepen te worden tot een kroon, tot heerlijkheid. Of zullen we gewoon zeggen tot zoonschap?

Het blijkt namelijk niet slechts van toepassing te zijn op de Here Jezus, op betrekkelijk onbeduidende wijze. Het blijkt ook niet slechts van toepassing te zijn op Israël, als volk. Een gebeurtenis die we toch ook niet als wereldschokkend beschouwen. Bovendien is het dikwijls zo dat heel de verlossing van Israël uit Egypte gewoon ontkend wordt, om de eenvoudige reden dat men niet in staat is dit in de ongewijde geschiedenis duidelijk terug te vinden. Het is namelijk een vast beginsel in de Bijbel. Diegenen die geroepen zijn tot zoonschap (en dat bedoel ik letterlijk) vluchten, vóórdat ze tot zoon gesteld worden, eerst naar Egypte. Vervolgens worden al die zonen weer uit Egypte geroepen. Dat heeft misschien geen enkel praktisch nut of betekenis, maar het heeft uiteraard wel een brede, diepe, fundamenteel geestelijke en typologische betekenis. De grote "lijn" van het zoonschap, van erfrecht namelijk, begint min of meer bij Abraham. Zodra Abraham uit Ur der Chaldeeën in Kanaän aankwam, brak er een hongersnood uit. Hij kwam te Sichem en vestigde zich daar. Hij had net zijn tent neergezet, bij wijze van spreken, toen er een hongersnood uitbrak. De Heer gaf geen regen, stuurde geen

* Tenzij anders vermeld, komen de aangehaalde Bijbelteksten uit de Statenvertaling.

"kwakkelen" en liet geen manna uit de hemel vallen, integendeel. Hij zei tegen Abraham dat hij naar Egypte moest gaan. Dat is dan ook wat Abraham deed. Hij moest inderdaad eerst vluchten naar Egypte. Daarna kwam hij weer terug en vestigde zich definitief, zo gezegd, in Kanaän.

Aan Abraham worden de grote beloften gedaan:

- omtrent een Nieuw Verbond,
- omtrent eeuwig leven,
- omtrent heel de roeping van Israël,
- omtrent de komst van Christus, enzovoorts.

Daar begint dus die "lijn van erfgenamen der beloften", de "lijn van erfgenamen van Abraham": Abraham - Izak - Jakob, enzovoorts. Bij Abraham begint dat verhaal over het zoonschap. We vinden dit vermeld in Matthéüs.

Matthéüs 1:1

- 1 Het boek des geslachts van JEZUS CHRISTUS, den Zoon van David, den zoon van Abraham.

De lijn die vervolgens getrokken wordt vanaf Matthéüs 1:2, begint inderdaad bij Abraham en eindigt bij Jezus Christus. Abraham was degene die in Kanaän aankwam, maar vervolgens naar Egypte moest om later daaruit weder te keren. Voor de laatste uit de reeks, de Here Jezus Christus, geldt precies hetzelfde! Hij werd geboren in Kanaän en moest vluchten naar Egypte, om daaruit weder te keren en tot Zoon gesteld te worden. Zó begint de lijn en zó eindigt de lijn.

Tussen Abraham en Jezus Christus treffen we onder andere Izak aan. Hij is echter een uitzondering op de regel. Izak woonde eveneens in Kanaän en ook hij ging vanwege een hongersnood in dat land op weg naar Egypte. Echter, halverwege stopte de Heer hem.

Genesis 26:1,2

- 1 En er was honger in dat land, behalve den eerste honger, die in de dagen van Abraham geweest was; daarom toog Izak tot Abimélech, de koning der Filistijnen, naar Gerar.
- 2 En de HEERE verscheen hem en zeide: Trek niet af naar Egypte; woon in het land, dat Ik u aanzeggen zal;

De Heer stopte Izak, maar hij kwam wel een heel eind, tot aan de grens van Egypte, namelijk in het land van de Palestijnen. Avant la lettre natuurlijk, want die bestonden nog niet. Het was echter wel degelijk het land der Filistijnen. Hij kwam te Gerar, bij Abimélech. Wat Abraham overkwam in verband met Sarah in Egypte, dat overkwam Izak in verband met zijn vrouw Rebekka in Gerar, bij koning Abimélech. Het is dus eigenlijk hetzelfde verhaal.

Dat waren Abraham en Izak. Jakob is nog ingewikkelder. Wij slaan Jakob daarom eerst over en komen terecht bij Jozef. Het is uiteraard geen toeval dat de vader van de Here Jezus (naar de wet volgens Lukas 3:23) ook Jozef heette. Tegen hem werd in Matthéüs gezegd:

Matthéüs 2:13

- 13 ... de engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, zeggende: Sta op, en neem tot u het Kindeken en Zijn moeder, en vlied in Egypte ...

Deze Jozef ging eveneens naar Egypte, maar dit even terzijde. U weet wie, bij wijze van spreken, het "dromen" uitgevonden heeft. Jozef, de meesterdromer uit Genesis. Hij zou aanvankelijk gedood worden, maar dat gebeurde niet. In plaats daarvan kwam hij terecht in Egypte en overleefde. Dat "overleefde" is een understatement, want hij deed dat op zeer glorieuze wijze.

Het verhaal is dat Jozef in Egypte terecht kwam en daar veilig was voor degenen die in Kanaän woonden. Als hij in Kanaän gebleven zou zijn, zou hij daar zijn overleden. Men zou hem vermoord hebben. Daar in Kanaän was geen leven. Het is hetzelfde als hongersnood, de dreiging van de dood. Jozef werd verkocht als slaaf, maar hij had de mazzel (je moet het een beetje in het Jiddisch zeggen) dat hij terecht kwam in Egypte. Daar overleefde hij en werd verheerlijkt. Er kwam hongersnood in Kanaän en zijn broers gingen vervolgens ook naar Egypte om daar te overleven. Daar was brood en koren. Dat deden zij tot tweemaal, eigenlijk tot drie-maal toe, want uiteindelijk vestigde de gehele familie zich in Egypte. Met grote nadruk, hoorde Jakob daar ook bij. Jakob, die eerst niet wilde en eigenlijk ook niet geloofde. Maar de Heer zei tot hem: "...; vrees niet van af te trekken naar Egypte; want Ik zal u aldaar tot een groot volk zetten." (Genesis 46:3) Het was in overeenstemming met de wil van de Heer. Kortom: Abraham ging eerst naar Egypte, om daarna weder te keren. Izak kwam een eind in de richting, maar kwam niet verder dan de grens. Jakob ging naar Egypte en hij overleed daar. Nadat hij overleden en

gebalsemd was in Egypte, werd hij alsnog naar Kanaän gebracht. Jozef ging met een grote afdeling Egyptenaren mee om Jakob in Kanaän te begraven. (Genesis 50 : 7) Zo werd hij tóch uitgevoerd. Zijn gebeente werd in Kanaän, het Beloofde Land, gebracht.

De volgende generatie was die van Jozef. Officieel de eerstgeborene uit dit rijtje. Avant la lettre, want het was van te voren niet gezegd. Abraham, Izak, Jakob, waarna het eerstgeboorterecht, het zoonschap, naar Jozef ging. Welnu, Jozef leefde (zoals gezegd) in Egypte en was (uiteraard) koning over zijn broeders. Hij was dáár tot heerlijkheid gekomen en uitermate verhoogd. Jozef overleed in Egypte en het boek Genesis eindigt met:

Genesis 50 : 26b

26b ... ; en zij balsemden hem, en men legde hem in een kist in Egypte.

Daar is overigens de Ark des Verbonds uitgevonden, maar dat valt buiten dit onderwerp. Zij legden zijn gebeente in een kist in Egypte. Later wordt in Exodus 13 : 19 vermeld dat zijn gebeente meegevoerd werd met de uittocht uit Egypte. Dat wil zeggen, Jozef ging uiteindelijk óók Egypte uit. Later wordt in Jozua 24 : 32 melding gemaakt dat men Jozef begroef in Kanaän. Dat zijn vier generaties, achtereenvolgens: Abraham, Izak, Jakob, Jozef.

Vervolgens kom ik bij Jozua, waar het verhaal verder gaat. Jozua was echter niet degene die Israël uit Egypte uitleidde; dat was immers Mozes. Mozes moet ik eigenlijk ook noemen, omdat het verhaal bij hem zelfs twee keer geldt. Mozes werd wel in Egypte geboren, maar verdween ook uit Egypte. Daarna werd hij weer naar Egypte teruggestuurd om heel Israël uit te leiden, maar dat is zo ingewikkeld dat ik het verder buiten beschouwing laat. Vervolgens komen we min of meer bij de volgende generatie, namelijk Jozua. Hij hoort ook in het rijtje thuis, want wij volgen immers de lijn van erfrecht, het eerstgeboorterecht: Abraham, Izak, Jakob, Jozef, Efraïm. Volgen we de lijn van Efraïm, dan is Jozua de volgende figuur uit de stam van Efraïm die een belangrijke rol speelt. Jozua blijkt volgens de Bijbel, het hoofd, stamhoofd te zijn van de stam van Efraïm. Hij is dus de directe erfgenaam van het eerstgeboorterecht. Ik heb het niet over de lijn van koningschap. Die lijn liep via Juda. Ik heb het over het eerstgeboorterecht. Via Abraham, Izak, Jakob, Jozef, Efraïm en dan nog enige generaties daartussen, komen we bij Nun. En daarna bij Jozua, de zoon van Nun. Jozua was stamoudste van Efraïm en was één van de twaalf ver-

spieders. Uit elk van de stammen Israëls was één verspieder afkomstig. Eigenlijk was Jozua de enige die uit Egypte verlost was en bovendien in Kanaän aankwam, samen met Kaleb. Kaleb is wat twijfelachtig omdat hij volgens de Bijbel van geboorte géén Israëliet was. Van Kaleb staat dat hij een Keneziet was (o.a. Jozua 14 : 6), dus van andere afkomst. Wat hij van doen had met Israël weet ik niet, maar Kaleb werd gerekend tot de stam van Juda. Men is er echter vrij zeker van dat hij van geboorte een heiden was, hetgeen door zijn naam tot uitdrukking komt, want als je "hond" heet onder Israël, wil dat zeggen dat je een heiden bent. Het is niet meteen een scheldnaam, maar spottend was het uiteraard wel. Als ik hem buiten beschouwing laat, dan is Jozua de enige die in Egypte was geboren en in Kanaän kwam. Hij kwam daar aan als dé grote leider van héél het volk Israël én als eerstgeborene. Daar is dus de zoon. Hij kwam uit Egypte en leidde het héle volk in de verovering van het Land.

Als we die lijn nog verder volgen, komen wij terecht bij een hele belangrijke figuur uit de geschiedenis van Israël. Wij komen namelijk na David en Salomo (die overigens uit Juda waren, van de lijn van het koningschap), terecht bij ene Jeróbeam. De eigenaardigheid doet zich voor dat Salomo indertijd deze Jeróbeam ontdekte. Salomo stelde hem over het ganse huis van Jozef. (1 Koningen 8 : 28) Hij werd daarmee hoofd van de stam van Jozef. Hij was namelijk uit Efraïm (een Efratiet, danwel een Efraïmiet). Of dat via geboorte zo was of niet doet weinig ter zake. Hij werd tot stamoudste aangesteld over het huis van Jozef, dat wil zeggen, in elk geval over het huis van Efraïm. Misschien ook wel over de stam van Manasse, per slot was die ook uit Jozef, maar dat is niet aan de orde. Jeróbeam werd de rechtstreekse opvolger van Jozua en daarmee van Jozef.

Eigenaardig is ook dat Jeróbeam beschermeling was van Salomo. Zij hadden echter verschil van inzicht, met als gevolg dat Jeróbeam voor Salomo moest vluchten anders zou Salomo hem om het leven gebracht hebben. Jeróbeam vluchtte en men hoeft niet te raden waarheen: naar Egypte. Daar bleef hij totdat Salomo was overleden. De zoon van Salomo, Rehábeam, werd in de praktijk aangesteld tot zijn opvolger, maar heel het volk Israël had hier grote moeite mee; zij wilden deze Rehábeam niet. Hij kondigde hen namelijk aan dat de Wet nog veel zwaarder zou worden toegepast. Zevenmaal erger dan voorheen. Zo staat het er niet, maar het is met opzet dat ik dit zo zeg. Hij zei het trouwens op een zeer vulgaire wijze, maar dit terzijde. Het volk wilde van Rehábeam niks weten. Er ging om die reden een gezantschap uit Kanaän naar Egypte om Jeróbeam (de zoon van Jozef dus na vele generaties) op te halen, om hem tot koning over hen te maken. Dit is niets anders dan een herhaling van de

Dat brengt mij bij een ander verhaal dat overigens niet in de Bijbel staat. Jeremia zou, nadat hij uit Egypte verdwenen was, met de dochters van de koning terechtgekomen zijn in Ierland. Daar werd via die dochters het oorspronkelijke Ierse koningshuis gevestigd. Er zou ook verband zijn met de zogenaamde "Coronation-Stone". Deze steen is via Ierland naar Schotland gegaan, toen het Ierse koningshuis werd gelieerd aan het Schotse koningshuis. Daarna kwam er een Engelse koning die Schotland probeerde te veroveren. Dat lukte hem niet, maar hij veroverde wel de "steen" en nam hem mee naar Londen. Daar is hij ook gebleven, omdat daarna de koning van Engeland, eveneens de koning van Schotland werd. Tot voor kort was die "steen" daar nog, maar nu is die terug naar Schotland. Nu wacht ik er op dat de Ieren die "steen" terugvragen. Het is overigens zo dat de steen in tweeën verdeeld is. Er is dus sprake van twee "stenen" (dat hadden we kunnen bedenken). De gedachte is dat die "steen" door Jeremia werd meegenomen vanuit Beth-El, via Egypte naar Ierland. Het idee wat daar achter steekt, is dat op deze wijze wéér een keer via Egypte redding tot stand kwam voor Israël, danwel voor het overblijfsel daarvan. Om die reden lijkt het mij een redelijk betrouwbare geschiedenis. Omdat deze geschiedenis echter zo oud is, is men niet geneigd om die serieus te nemen.

geschiedenis in Genesis, waarbij de broers van Jozef, de zonen van Jakob, naar Egypte gingen en zich daar afhankelijk stelden van Jozef. Voor hun leven en voor hun bescherming. Jeróbeam werd opgehaald uit Egypte en werd koning over Israël, op twee stammen na. De Heere gaf Rehábeam naast Juda nog een stam bij, namelijk Benjamin. De gedachte blijft dat Jeróbeam, uit die stam van Jozef, kwam uit Egypte en koning werd over Israël. We hebben al een heel rijtje zonen gehad die uit Egypte geroepen werden. Er zijn nog een paar minder duidelijke en minder bekende figuren, maar ik laat het hier bij. Het zal u in ieder geval duidelijk zijn dat wanneer men uit Kanaän vluchten moet, de meest voor de hand liggende richting die van Egypte is.

De laatste trouwens uit de Oude Testamentische geschiedenis die naar Egypte verdween, was Jeremia. Of dat een vlucht was, weet ik niet, want Jeremia kreeg zijn opdrachten van de Heer Zelf en die voerde hij uit. Horizontaal gezien was het wel degelijk een vlucht. Een vlucht voor de vijand. Dit speelde zich af in de dagen van de Babylonische ballingschap en de verwoesting van Jeruzalem. Jeremia verdween met een overblijfsel en de dochters van de laatste koning van Israël naar Egypte. Daar verdwijnt hij ook van het Bijbelse toneel. Men zegt dat hij daar ter dood gebracht zou zijn. Ik ben van mening dat Egypte de vaste vluchtplaats is voor diegene die onder bescherming staan van de Heer. Ik denk dan ook dat Jeremia het wel degelijk overleefd heeft, al zal hij van daar niet teruggestuurd zijn naar Kanaän. **zie zijlijn 1**

2. De betekenis van Egypte

Waar het in de eerste plaats om gaat, is dat wij gezien deze geschiedenissen ons nu zouden moeten afvragen, wat Egypte eigenlijk voor een land is. De gedachte is dat Israël als Volk geboren werd uit Egypte. (Ezechiël 16 : 4, 5) Egypte gaat in de Bijbel namelijk door voor de moeder van Israël. Het is een duidelijke zaak dat God Zichzelf de Vader van Israël noemt. Hij noemt Israël immers Zijn zoon. In Hoséa 11 : 1, waarnaar Matthéüs 2 : 15 verwijst, staat: "Uit Egypte heb Ik Mijn zoon geroepen". Dit is de plek waar een uitspraak over Israël staat. Op een andere plaats leren wij zelfs dat het bij de uittocht uit Egypte ging om een geboorte. Er zijn meer manieren om hetzelfde voor te stellen; het blijft een soort beeldspraak. Er staat zelfs uitgebreid in Ezechiël dat de Heer Zich over Israël ontfermde. Het probleem was echter dat men verzuimd had bij de geboorte de navelstreng door te knippen. Dat betekent dat Israël nog vast zat aan Egypte. Je kunt ook zeggen: Israël had een sterke "moeder-binding". Een "moeder-binding" is een navelstreng, wat typologisch gezien hetzelfde

is. Israël verlangde dus altijd weer terug naar Egypte, namelijk naar de vleespotten van Egypte. De gedachte is derhalve dat Israël geboren werd uit Egypte en Egypte dus de "moeder" is van Israël. In het algemeen kan men zeggen dat de zonen (Abraham, Jakob, Jozef, Jozua, Jeróbeam) altijd geboren worden uit Egypte. Egypte vervulde altijd de moederrol. Daar kwamen ze vandaan. Daar kwamen ook de zegeningen vandaan. De Here Jezus is daarop uiteraard geen uitzondering. Want hoewel het geen praktische betekenis heeft, is het uitdrukkelijk zo dat de Here Jezus in zekere zin afkomstig was uit Egypte.

Op de vraag wat Egypte uitbeeldt, is het antwoord in het kort: Egypte is in de eerste plaats de uitbeelding van de wereld. Ik moet erbij zeggen dat dit niet zo veel zegt. Men had net zo goed geroepen kunnen worden uit Babel. Bij nader inzien kwam Abraham ook uit Babel, uit Ur der Chaldeëen maar dat is Babel (Mesopotamië). Hij kwam vanuit Babel in Kanaän. Daarna moest hij door naar Egypte om vervolgens opnieuw in Kanaän te komen, maar nu vanuit Egypte. Voor Abraham geldt dus dat beiden een uitbeelding zijn van de wereld. Izak is steeds de uitzondering, die ging niet naar Egypte maar tot aan de grens. Die sla ik over.

Daarna komen we bij Jakob. Jakob moest bij gelegenheid vluchten naar oom Laban in Haran. Dat was niet in de directe omgeving van Babel maar het was wel degelijk Mesopotamië. Alleen aanzienlijk noordelijker dan Babel. In Haran was de rest van de familie achtergebleven, op de route van Babel naar Kanaän. Haran ligt in de buurt van de bronnen van de Eufraat, het zogenaamde "twee-stromenland". Ook Mesopotamië, maar dan het wat noordelijker gedeelte. Wat Israël betreft, dit volk kwam oorspronkelijk en officieel uit Egypte. Daar werd het tot "volk" en daaruit werd het geboren. De tien stammen verdwenen naar Babel. Kijk maar op de kaart en lees het maar na in uw Bijbel. U zult zien dat de 10-stammen naar Mesopotamië gingen. Dat was toen nog het Assyrische Rijk. Zelfs de plaats Babel wordt in dat verband expliciet genoemd. Voor zover de Gemeente uit de 10-stammen is ontstaan, is ook zij ontstaan uit Babel. Er geldt dat, voor zover de Gemeente tot zoon gesteld zou worden, dit ook uit Babel zou zijn.

Als ik nu een stuk oversla, kom ik weer terecht in Matthéüs 2. Daar vinden we het verhaal dat Jozef via een droom te kennen krijgt dat hij zou moeten verdwijnen naar Egypte. Dit gedeelte (Matthéüs 2 : 13) begint met: "Toen zij nu vertrokken waren". Dit wijst terug naar de wijzen uit Babel. Daar waar Egypte staat voor de wereld, staat Babel voor de mensheid als zodanig. In Babel vinden de volkeren der wereld hun oorsprong. Daar komt de hele mensheid vandaan. Waar het gaat over de aarde, de

wereld, namelijk de aardbodem waarop de mens leeft en waaruit de mens genomen is, daarvan is dan Egypte meer een beeld. In de praktijk is het verschil niet zo groot. Egypte is dus te beschouwen als een beeld van de wereld. Daarom lezen wij in Exodus tamelijk uitgebreid, hoe Israël in Egypte verkeerde. Het was door de Heer zelf in Egypte gebracht om daar te overleven. Het liep daar echter verkeerd, want in Egypte raakte men in slavernij. Dat is de uitbeelding van de wereld als zodanig. Men raakt in slavernij. Niet noodzakelijk, maar in de praktijk gebeurt dat om de één of andere reden. Deze wereld is geneigd allen die daarin wonen in slavernij te brengen. Om allerlei verplichtingen op te leggen onder het motto "voor het goede doel". Waar men in Egypte mee bezig was, was het zich verwerven van rijkdom. Daarvoor moesten natuurlijk schathuizen gebouwd worden, in ieder geval graanpakhuizen. Dat is ongeveer de slavernij van de wereld. Dat staat ook zo in Prediker en daarom durf ik dit te zeggen. Het is een volstrekt onzinnige bezigheid. Het brengt de mens in slavernij en het leidt tot niets. U weet wel, ijdelheid der ijdelheden. (Prediker 1 : 2)

Specifieker is de slavernij in Egypte de uitbeelding van de slavernij van Israël onder de wet. Eigenlijk kwam men bij de uittocht uit Egypte, historisch gezien, van de regen in de drup. Dat wil zeggen, van de ene slavernij in de andere. Profetisch steekt het anders in elkaar, maar historisch ging dat zo. Van de slavernij in Egypte zou men verlost worden. Wij, die inmiddels verlost zijn van de slavernij van de wet, zeggen dat God ons uit het diensthuis heeft uitgeleid en zo is het ook. Onder de wet geldt precies hetzelfde: men hoeft er geen slaaf van te zijn, maar men werd het. Men richtte zich teveel op de wet, op letterlijk aards en zichtbaar niveau en men werd slaaf van de wet. Dat is de gedachte. Zo gaat het ook in de wereld in het algemeen. Als men zich richt op de wereld, op de zienlijke dingen, wordt men daar vanzelf een slaaf van. Hoe hechter de samenleving, hoe dichter bevolkt, hoe meer slavernij, hoe meer men een slaaf wordt van de omgeving, van tradities, gebruiken enzovoorts. Men krijgt allerlei verplichtingen meent men. Zo wordt men een slaaf van alles ten gunste van de wereld. Zo ging het in Egypte ook.

Het verhaal is nog veel uitgebreider. Egypte is een uniek land zowel in de wereld, als ook in de Bijbel. De belangrijkste reden is vermoedelijk wel dat (geheel conform de Bijbel) het in Egypte niet regent. In de buurt van Caïro en noordelijker valt er hooguit een paar centimeter per jaar. Als je dat vergelijkt met Nederland, waar er een paar centimeter per dag valt, kun je rustig zeggen dat het er niet regent. In het zuiden van Egypte (dat heet opper-Egypte) valt "virtual no rain". Dat wil zeggen dat er in de praktijk geen druppel valt. Dat is altijd zo geweest en dat zal zo

blijven. In de Bijbel wordt zelfs een uitspraak gedaan over de "duizend jaren" dat het ook dán in Egypte niet zal regenen. (Zacharia 14 : 18) Daar wordt namelijk aangekondigd dat als de volkeren zich niet onderwerpen aan de Heer niet jaarlijks optrekken naar Jeruzalem, de Heer geen regen zal geven. Egypte, waar het immers nooit regent, zal de plagen krijgen die het vroeger ook kreeg. Egypte is dus een land waar het niet regent. De Bijbelse gedachte is dat regen de uitdrukking is van zegen van God. Als het vervolgens niet regent, als de aarde niet regelmatig de regen indrinkt, brengt het ook geen kruid voort. Als de aarde daarentegen wél regen ontvangt en de bekwaamde regen indrinkt, brengt het wel degelijk bekwaam kruid voort. Het feit dat het in Egypte niet regent drukt dus uit dat God Zijn zegen niet aan het land geeft.

Hoe komt het dan dat men er wel wonen kon? Dat de aarde daar wel wat voortbracht? Dat het bewoonde Egypte van oudsher één van de meest vruchtbare landen van heel de wereld was? Omdat er wel water was, maar het kwam niet van boven. Het kwam van beneden. Het was het water van de Nijl dat elk jaar buiten de oevers trad (als het goed was) en daarmee het land overstroomde. Het gaat over enige honderden, zelfs miljoenen tonnen verse bodem, die elk jaar opnieuw werd aangevoerd door de Nijl. Elk jaar werd het land vernieuwd door het bezinksel uit het water van de Nijl. De gedachte is namelijk dat via de jaarlijkse seizoenen het droge land elk jaar opnieuw uit de wateren oprees. Elk jaar verzamelde zich de wateren in één plaats en werd het droge, nieuwe land gezien. Dit was geciteerd uit Genesis 1. Daar gaat het echter niet over Egypte maar over de gehele wereld, de gehele aarde. Daar staat dat de wateren verzameld worden in één plaats. "..., en dat het droge gezien worde! en het was alzo" (vers 9b) en "En de aarde bracht voort ...". (vers 12) Het regende anderhalfduizend jaar al niet. Voor de zondvloed had het nog nooit geregend maar toen het eenmaal begon te regenen, was het niet best.

Die beschrijving uit Genesis 1 is zo zondermeer van toepassing op wat jaarlijks gebeurt in Egypte. Egypte is namelijk een uitbeelding van de wereld, de aardbodem, de aarde als zodanig. Voor zover Egypte bevolkt werd leefde die bevolking van wat de wateren voortbrachten. Herodotus heeft ooit gezegd: "Egypte is een geschenk van de Nijl", een erkende term en dat drukt het het beste uit. Dat komt overeen met wat Petrus zegt over het "droge land", de aarde. Dat is immers de wereld, de aarde. Petrus zegt: "..., en de aarde uit het water en in het water bestaande." (2 Petrus 3 : 5) De aarde staat uit het water, steekt er dus bovenuit en tegelijkertijd wordt het door water omgeven. Niettemin wordt ook op die wijze gezegd dat het droge land voortkomt uit de wateren. Dit wijst allemaal

terug naar Genesis 1. Elk jaar wordt het uitgebeeld in de seizoenswerking in Egypte, waarbij het land onderstroomt en er als herboren uit te voorschijn komt. Een nieuwe wereld, verschenen uit de wateren. Het verhaal gaat bovendien iets verder, want waar komen die wateren van de Nijl eigenlijk vandaan? Dat is officieel voor de Egyptenaren geheim. En u weet hoe dat dan gaat. De rivier is dan dus een onbegrijpelijk ding en dus is het een god. De Nijl werd als "god" beschouwd. Bovendien gaf de Nijl leven. Dat begrepen ze tenminste nog. Alleen een "god" kan dat doen, dus de Nijl is een "god". Tot vandaag aan toe wordt nog steeds het "feest van de Nijl" gevierd. In werkelijkheid is het zo dat het duizenden kilometers zuidelijker, in Afrika bij het Victoriameer, regent. Dat wil zeggen, verder naar het zuiden wordt het geacht soms nog te regenen in Afrika. Ongeveer een half jaar later pas komt al dat water via de Nijl in Egypte terecht. Het heeft de mensheid altijd bezig gehouden, duizenden jaren lang, waar het water van de Nijl vandaan komt. Afrika was immers onbekend gebied. Voor de Aziatische danwel Europese wereld en zelfs voor de Egyptische wereld. Waar komt de Nijl vandaan? Waar vindt de Nijl zijn oorsprong? Het punt was niet dat men er niets aan deed om het te zoeken. Het was gewoon zo dat men het nooit kon vinden. Bij nader inzien bleken die bronnen ook veel verder weg te zijn. Het zijn er officieel zelfs twee.

Het verhaal blijft dus dat Egypte staat voor de wereld als zodanig. Wanneer wij nu lezen over "het oordeel over Egypte ter gelegenheid van de uittocht van Israël uit Egypte", dan zien we dat dat oordeel zwaar wordt overdreven. Waarom? Wel, aan de ene kant omdat de woorden niet alleen een beschrijving zijn van het toenmalig oordeel over de Egyptenaren, maar tegelijkertijd een beschrijving zijn van het "oordeel" dat eenmaal door de grote vloed kwam over geheel de aarde. Niet in de dagen van Noach, maar in de dagen vóór Adam. Aan de andere kant omdat diezelfde woorden, waarmee het oordeel over de hele wereld beschreven wordt, tegelijkertijd spreken over het definitieve oordeel dat in de toekomst alsnog over heel de oude schepping zal komen. Dan echter niet door water, maar door vuur. Dit is een korte samenvatting van wat in 2 Petrus 3 staat beschreven. Waar het hier uiteindelijk om gaat, is derhalve dat Egypte de uitbeelding is van de tegenwoordige wereld. Een wereld die uit de wateren is voortgekomen, de wateren van Genesis 1 : 2 namelijk, de wateren van de afgrond.

Ik wijs er op dat deze dingen plaatsvonden op de derde dag. Op de derde dag, omdat deze dag een beeld is van opstanding uit de dood. Op deze dag verscheen de tegenwoordige wereld, de tegenwoordige aarde, uit de wateren van de zee. Ter herinnering daaraan wordt het elk jaar in Egypte

herhaald. Dat is het normale Bijbelse idee. Tegelijkertijd kondigt het ook aan (want dat wordt ook elk jaar herhaald) dat diezelfde wereld in de toekomst alsnog weer geoordeeld zou worden. Dat werd met water geïllustreerd via Noach, maar uiteindelijk zal de wereld vergaan door vuur, verdwijnen in de "afgrond". Daarom is Egypte een beeld van de tegenwoordige wereld, in zijn tegenwoordige zeer labiele en vergankelijke verschijningsvorm. Het is uit de wateren omhoog gestoken, maar te vrezende valt dat vroeg of laat het weer weg zal zakken. Dat is wat in 2 Petrus 3 staat; het is een tijdelijke zaak.

Waarna onmiddellijk de vraag rijst waartoe dan deze wereld is. Een wereld die voor korte tijd boven de wateren uitsteekt en op één of andere wijze wel degelijk vruchtbaar is, om daarna weer in het water te verdwijnen. Of anders gezegd, om weer in het "oordeel" te verdwijnen. Waartoe is deze wereld uit het oordeel te voorschijn gekomen? Waartoe is deze wereld in zeven dagen geformeerd tot wat hij nu is? Zo te voorschijn gekomen uit het "oordeel" dat God over heel de oude wereld gebracht had. En waartoe zal deze wereld dan toch weer verdwijnen? Wat heeft het voor zin? Wij weten dat de wereld, zoals wij die kennen, zijn oorsprong vindt in de dagen van Adam. Zevenduizend jaar later ongeveer zal hij toch weer verdwijnen. Waartoe dient dat? Een vraag die overeenkomt met "waartoe Egypte?" Het antwoord is: Opdat er een rijkdom zou zijn aan leven! Opdat er koren zou zijn! Opdat het Leven zou voortbrengen! Een Leven wat daarna zou verdwijnen uit Egypte. Het zou daar namelijk niet blijven. Opdat uit Egypte de Zoon geroepen zou worden. Egypte fungeerde als de "voedingsbodem" voor het werk Gods. De aartsvaders komen allen uit Egypte. De zonen komen per definitie uit Egypte. De Zoon Gods komt uit Egypte. De Zoon wil zeggen de Erfgenaam van héél de schepping, de eeuwige Zoon Gods. Eeuwig in de zin van altijd blijvend, niet in de zin van altijd al geweest.

Ik zeg het voor alle duidelijkheid. De eeuwige Zoon Gods vindt Zijn oorsprong namelijk ook wel degelijk in deze oude wereld. Dat vergeten we dikwijls, omdat wij denken dat Degene Die in deze wereld verscheen, Zijn oorsprong had in de hemel. Het is waar dat Hij, Die de Zoon van God is, Zijn oorsprong heeft in de hemel, maar alleen wat betreft Zijn Vaders kant. Wij zeggen dat de Here Jezus mens werd. Hij is in het vlees gekomen. Hij kwam van boven en Hij ging er dus ook weer naar toe. Hij is naar de aarde nedergedaald en is ook weer ten hemel opgevaren. Maar waar het gaat over Zijn Zoonchap (over deze uitdrukking, namelijk de functie als Zoon), de Zoon van God, dan heeft Hij wel degelijk Zijn oorsprong hier op aarde. Vanwaar denkt u kwam Zijn voedsel? Wel degelijk uit de aarde. Hij draagt overigens nog meer titels en heeft nog meer functies. Het gaat

er om dat de Zoon als zodanig geroepen werd. Dat is zo in Matthéüs 2, Hoséa 11 : 1 en alle voorgaande Bijbelse geschiedenissen. In de typologische betekenis komt de Zoon uit Egypte. De Zoon van God is Degene Die op aarde Zijn oorsprong heeft. Die genomen werd uit de mensen. Die van de aarde werd weggenomen en gesteld werd in de zaken die bij God te doen zijn. Lees maar wat de Heer belooft aan David.

2 Samuël 7 : 12, 13

- 12 Wanneer uw dagen zullen vervuld zijn, en gij met uw vaderen zult ontslapen zijn, zo zal Ik uw zaad na u doen opstaan, dat uit uw lijf voortkomen zal, en Ik zal zijn koninkrijk bevestigen.
- 13 Die zal Mijn Naam een huis bouwen; en Ik zal den stoel zijns koninkrijks bevestigen tot in eeuwigheid.

De Zoon van God vindt Zijn oorsprong in David. Die lijn wordt de hele Bijbel door gevolgd: Adam, Noach, Abraham, Izak, Jakob, en dan niet Jozef maar Juda, David, tot op de Here Jezus Christus. Uit David zou moeten voortkomen Diegene, Die tot Zoon van God gesteld zou worden. Vandaar de triomfantelijke woorden uit Psalm 2.

Psalm 2 : 7b

7b ... Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd.

Deze aanstelling tot Zoon vond plaats bij de opstanding uit de dood. Daarmee werd Hij niet alleen verlost uit de dood. Hij werd ook verlost uit deze wereld en dus uit Egypte, maar dan in een typologische betekenis van het Woord. Vóórdát Hij tot Zoon van God werd aangesteld en uitermate verhoogd werd tot Koning van het ganse rijk, was Hij eerst in Egypte, in deze wereld. Zo bezien is de vlucht naar Egypte van Abraham, Jakob, heel Israël, Jeróbeam enzovoorts eigenlijk in de eerste plaats een uitbeelding van de "menswording" van de Here Jezus. Hij werd mens om vervolgens vanuit Egypte, vanuit Zijn menselijke positie, uitermate verhoogd te worden. Dat is toch wat Hebreeën zegt: waartoe werd Hij mens? Opdat Hij een Naam zou erven boven de engelen. (Hebreeën 1 : 4) Waarom werd Hij vernederd? (Hebreeën 2 : 7) Opdat Hij uitermate verhoogd zou worden en een Naam zou krijgen boven alle naam. (Filippenzen 2 : 9) Hij werd mens opdat Hij bij God de mens zou vertegenwoordigen als de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek. Hij werd uit de wereld genomen, uit Egypte, en tot Zoon van God gesteld. Dat is niet alleen op de Here Jezus van toepassing. Hij is het voorbeeld

voor heel het werk Gods, dan wel waar al het werk Gods gestalte krijgt. Diezelfde gedachte is van toepassing op iedereen die op wat voor wijze dan ook door God gezegend werd, wordt, of zal worden. Daarom zeggen wij met redelijk gemak dat God ons uit het diensthuis, uit Egypteland, heeft uitgeleid. Wij bedoelen het uiteraard niet letterlijk, maar er is tegen deze uitdrukking niets in te brengen. Een probleem is dat de uitdrukking het meest gebruikt wordt door diegene die zich nog uitdrukkelijk in Egypteland bevinden, die alle dagen bezig zijn met het bakken van tichelen. Tichelen, die we tegenwoordig bakstenen noemen. Het bakken van tichelen heeft men overigens uitgevonden in Babel. De techniek heeft men overgedaan aan Egypte. Het tweestromenland van Babel ontleent zijn vruchtbaarheid aan de wateren van de twee grote rivieren, te weten de Eufraat en de Tigris. Egypte, waar men ook tichelen streek, ontleent zijn vruchtbaarheid net zo, namelijk aan de Nijl. Bij nader inzien waren dat ook twee rivieren die bij elkaar horen, de blauwe en de witte Nijl. Er is dus wel degelijk overeenkomst!

Egypte staat altijd en overal model voor deze wereld. Men bevindt zich er in. Het heeft ook een functie, hoewel men er uit verlost moet worden. Enerzijds kan men op zeer positieve wijze over Egypte spreken, anderzijds ook op zeer negatieve wijze. Beide zijn Bijbels goed te onderbouwen. Het punt is dat Egypte een beeld is van de vergankelijkheid van de wereld die enkel tot doel heeft om voort te brengen. Het uiteindelijke doel ligt niet in Egypte, maar in Kanaän. De vruchtbaarheid van Egypte is de vruchtbaarheid van deze wereld. Een vruchtbaarheid als gevolg waarvan u en ik ook geboren zijn. Wij leven hier opdat we, nadat we hier een poosje tot ontwikkeling gekomen zijn, uit Egypte zouden worden geroepen tot Kanaän. We zijn dus onderweg. Deze wereld is de "voedingsbodem", de "moeder" van een nieuwe wereld. Deze oude schepping is de moeder van een nieuwe schepping. In elk geval zegt Romeinen 8 uitdrukkelijk dat de wereld zwanger en in barensnood is en waar in Genesis 3 : 16 gezegd wordt: "... Ik zal zeer vermenigvuldigen uw smart, namelijk uwer dracht; ...", is deze uitspraak niet alleen gericht tot Eva, maar eigenlijk tot heel de wereld. We krijgen daar een antwoord op de "beruchte" filosofische vraag: Wat is toch de zin van het lijden? De zin is dat er nieuw leven voortgebracht wordt. Als het nieuwe leven niet wordt voortgebracht, is het lijden zinloos. Van oudsher, van nature, gaat het dikwijls mis. Eigenlijk is het een unicum als het goed gaat. Het is een unicum als mensen het Evangelie horen en aanvaarden. Zich laten trekken uit deze tegenwoordige boze wereld, uit de tegenwoordige boze eeuw, om overgezet te worden in de toekomstige eeuw, in het Koninkrijk van Christus. Het is een unicum als mensen zich laten trekken uit de duisternis en de slavernij van deze wereld, om te staan in "de vrijheid der heerlijkheid der zonen Gods" (Romeinen 8 : 21)

De wereld is zwanger maar wij ook, want ook wij hebben nieuw leven in dit oude lichaam. Het oude lichaam leggen we af en de bedoeling is dat het nieuwe openbaar wordt. De functie van Egypte in de Bijbelse geschiedenis is die van "moeder", maar het zal duidelijk zijn dat dit de helft van het verhaal is. De andere oorsprong is uiteraard God zelf, Die de Vader is. God noemt Zich de Vader van Israël, terwijl Egypte wordt beschreven als de moeder van Israël. Vandaar dat Egypte wel degelijk een positieve functie vervult in de geschiedenis. Het is een land speciaal onder Gods bescherming, opdat daaruit het nieuwe tot stand zou komen. Opdat daaruit Zijn Zoon, Zijn volk enzovoorts geroepen zouden worden. Voorzover deze tegenwoordige wereld, waarvan Egypte de uitbeelding is, door God in stand gehouden wordt, is dat juist niet om die wereld te bewaren voor de ondergang. Hij doet dat opdat die wereld voor Hem vrucht zou dragen. Dát zegt de Bijbel ook in Kolossenzen 1 : 17.

De overeenkomst tussen Egypte en Babel is overigens een eigenaardig verschijnsel. Van beide landen wordt gezegd dat er tichelen (bakstenen) gestreken worden. Dat wil zeggen dat er gebrek aan natuursteen is. Men maakt zelf stenen om te bouwen. Hierbij is het begrip "bouwen" hetzelfde als het voortbrengen van een zoon, of als het werk van een zoon. Bouwen is namelijk "banah" en is afgeleid van het woord "ben" en dat betekent "zoon". Een zoon is zowel een "bouwer" als een "bouwwerk". De Gemeente wordt beschouwd als een bouwwerk, een samenvoeging van levende stenen. Die Gemeente zal tot zoon worden aangesteld. Bouwen is daarom ook het voortbrengen van een zoon. Dat bouwen deed Israël indertijd ook, maar dan wel met verkeerde stenen. Ze liggen daar nog in Egypte, alleen zodra je ze aanraakt, vallen ze uit elkaar. Dat gebeurt met natuursteen doorgaans niet, op bepaalde soorten na die uit elkaar vallen, omdat ze op gelijke wijze tot stand gekomen zijn als tichelstenen. Gewoonlijk valt een rots niet uit elkaar, maar verweert slechts aan de buitenkant. Het punt is dat men alleen met natuursteen zou moeten bouwen, namelijk met rotsblokken. Dat is een beeld van het werk Gods. De natuurlijke steen is fundamenteel een beeld van Christus. Tichelstenen zijn zelfgemaakte stenen en staan voor eigenzinnige godsdienst, eigen "goden". Het is zelfs gewoon "afgoderij", in het algemeen een beeld van eigen werken. Hoe zwaarder echter de slavernij is, hoe minder waardevol. Er is dan ook om die redenen een duidelijke parallel met Babel. Er is nog iets anders van te zeggen, namelijk dat zowel de grootste als ook de oudste bouwwerken uit de wereld, nog altijd in Egypte staan. Deze twee staan bovendien uitdrukkelijk naast elkaar. Het ene is een piramide en hoewel er tientallen staan, gaat het hier om "de grote piramide" in Gizah. Het andere bouwwerk is de Sphinx.

3. De piramide en de Sphinx

Het klassieke verhaal is dat de piramide gebouwd werd vóór de zondvloed. Dit gebeurde ook uitdrukkelijk omdat er een zondvloed (de zondvloed van Noach) zou komen. Ik meen dat dit beschreven is door Flavius Josephus. Hij schreef dat de zondvloed was aangekondigd en in verband daarmee Seth, die geacht wordt de meest wijze man te zijn uit de oudheid, een methode had bedacht om een gedenkteken achter te laten. Dit monument was voor degenen die na de vloed alsnog op aarde zouden leven. Ik meen zelfs dat Flavius Josephus schrijft dat Seth twee stenen bouwwerken heeft laten oprichten om te overleven en te bestaan na de grote vloed: één van natuursteen en één van tichelstenen. Dit als aandenken van wat vóór geweest is. Het verhaal is vervolgens dat één van die twee bouwwerken er nog staat. Uiteraard niet datgene dat was opgebouwd uit tichelstenen, maar wel dat van natuursteen, namelijk de grote piramide. Hier komt nog bij dat, als wij dit bouwwerk in het licht van de Bijbel beschouwen, het een prachtige uitbeelding van heel het werk Gods is. Niet omdat het werk Gods ook een piramidevorm heeft, maar wel omdat de piramide het bouwwerk is met een vierhoekige basis. De vier staat voor vergankelijke dingen en dus ook voor de vergankelijke wereld. De vier staat zelfs voor een wereld als Egypte, die uit het water kwam en er ook ooit weer in zal verdwijnen. Vier vergankelijke dingen waarop wordt gebouwd, richting naar boven, de top, de enige ander hoek van het bouwwerk: naar de vijf. Van vier naar één dat is eigenlijk het verhaal. Bijzonder is dat er nog één ding ontbreekt aan de piramide, namelijk de top. Die ontbreekt om de eenvoudige reden dat vijf in de Bijbel staat voor onzienlijke dingen. Of zoals Prediker zegt: "Dat staat voor dingen die boven de zon zijn", waar alles zijn oorsprong vindt.

Ik heb eens een klassiek verhaal gelezen waarin een piramide gebouwd werd met de punt naar beneden. Men begon bij de top. Bij nader inzien niet zo vreemd, want zo is het ook met het werk Gods. Het begint in de hemel, daar vindt het zijn oorsprong. Alleen die oorsprong blijft onzienlijk. In de verzen 20 t/m 22 van Éfeze 2 wordt gesproken over een Bouwwerk, waaraan wij toegevoegd worden, namelijk op het fundament van dat Bouwwerk en hiervan is Christus de uiterste Hoeksteen. Dit alles is niets anders dan de beschrijving van een piramide op de enige echte manier, namelijk met een onzichtbare top. De uiterste Hoeksteen, de top van het Bouwwerk, is Christus. Dat geldt niet alleen voor de bouw van de Gemeente, het is net zo goed een uitbeelding van Israël zoals dat gebouwd werd, dan wel gebouwd zal worden. Het is een uitbeelding hoe God uit deze oude schepping, de vier, een nieuwe schepping tot stand zal brengen, die Hij in de toekomst zal openbaren. Dat is denk ik de belang-

rijkste betekenis van de piramide als monument, als aandenken van wat vóór de vloed was en diezelfde vloed overleefde.

Vlak naast de piramide staat de Sphinx. De voorkant, danwel bovenkant is het hoofd van een maagd en de achterkant is als van een leeuw. De Sphinx is een zeer oud raadselachtig monument. Er is een voor zover ik weet, zeer onbekende maar klassieke verklaring voor het bouwsel, ontleend aan een uitbeelding van de sterrenhemel (inclusief de tekens van de dierenriem) in de koepel van de beroemde tempel van "Hathor" in Denderah (Opper-Egypte). Tussen de maagd en de leeuw (die immers op elkaar volgen in de dierenriem) vindt men een afbeelding van deze Sphinx. Hiermee wordt weer eens gedemonstreerd dat men die dierenriem zou beginnen te lezen bij de voorkant (de kop van de Sphinx), bij de maagd en eindigen met de leeuw. Wetenschappelijk gezien zou men kunnen zeggen dat de Sphinx om geen andere reden is gebouwd dan om een bepaalde "hemelstand" uit te beelden. De Sphinx zou dan gebouwd moeten zijn in de dagen van de voorjaarsevening (begin van het jaar) waarbij indertijd de zon in de maagd stond. Vervolgens rekent men uit, hoelang het geleden moet zijn dat dit het geval was en zo oud is dan de Sphinx. Wetenschappelijke onzin en volstrekt oninteressant!

Waar het werkelijk om gaat is niet wanneer dat ding gebouwd is of wat dan ook, maar waarom hij daar staat en wat hij betekent! De betekenis is dat men de dierenriem zou lezen, beginnend bij de maagd en eindigend met de leeuw. Daar hoeft ik weinig aan uit te leggen, want het Bijbelse verhaal begint uiteraard bij de maagd en eindigt bij de Leeuw. Dat is het verhaal van de Here Jezus en Zijn werk. Het Bijbelse verhaal begint bij de maagd die zwanger zal worden en een Zoon zal baren. In de dierenriem is het volgende sterrenbeeld bij de maagd (eerste decaan) Coma. Coma is inderdaad de afbeelding van de maagd met de Zoon op schoot. Het begint bij de maagd. Die zou zwanger worden en een Zoon baren. Hierbij zal die Zoon uiteindelijk de Leeuw uit de stam van Juda blijken te zijn! Als u het vergezocht vindt, dan zeg ik: "Ik heb het alleen gezien in de "tempel van Athor" te Denderah". Het is de enige plaats in heel Egypte waar je sterrenbeelden uitgebeeld vindt. Daar zijn zelfs alle klassieke sterrenbeelden aan een koepel afgebeeld, met de dierenriem daarin zoals het behoort en met tussen de maagd en de leeuw, de Sphinx.

De naam van de Sphinx is vrijwel onbekend. Deze naam luidt "Reharmachis". "Re" is de "zon" en "harmachis" is de "weg". Het betekent "de weg van de zon". Deze weg van de zon, de ecliptica, is uitgebeeld in de dierenriem. De gedachte is dat de baan door die twaalf tekens heen, de weg van de zon is. Het blijkt dat die baan van de zon, die dierenriem,

met een hoek van 23/24 graden schuin op de evenaar van de aarde staat. Wat wil het geval, de piramide staat keurig Noord - Zuid, en dus Oost - West, evenwijdig aan de evenaar, georiënteerd. De Sphinx ernaast daarentegen, staat precies onder de bovengenoemde hoek van 23/24 graden ten opzichte van de piramide. Deze scheve positie is geen slordigheid. De Sphinx blijkt namelijk parallel aan de ecliptica, de baan van de zon, te staan! Zo heette hij immers ook: Reharmachis, de weg van de zon. Dat is niet alleen zo omdat hij naar de opgaande zon kijkt. Dat is omdat hij de baan van de zon aangeeft en de sleutel is voor het lezen van de dierenriem.

De Sphinx heeft dus niets te maken met het einde of het begin van een jaar. Het betekent dat men de dierenriem zou beginnen te lezen bij de maagd en via alle 48 tekens uit zou komen bij de Leeuw. Het verhaal wat de sterrenhemel daarbij vertelt is het verhaal van de Here Jezus en Zijn werk. Alle details daarvan komen in de afbeeldingen tot uitdrukking. De Sphinx geeft in feite de sleutel tot het evangelie! De Sphinx is aantoonbaar veel ouder dan de piramide. Ook is de kop twee of drie keer opnieuw vormgegeven, maar dit terzijde. De ouderdom van de Sphinx heeft men bepaald door niet uit te gaan van bestaande vooroordelen als "De Sphinx en de piramide horen bij elkaar" (helaas komt het nog wel eens voor dat deze twee bouwwerken worden aangegrepen door de New Age beweging als embleem voor hun ideeën. Voorzichtigheid blijft daarom geboden). Er waren andere onderzoekers die de ouderdom van de Sphinx hebben onderzocht, namelijk geologen in plaats van archeologen. Dit was primair om de aard van de verwerking van de Sphinx te onderzoeken. Men beschouwde daartoe het ding als een rotsformatie. Vervolgens probeerde men uit te rekenen en vast te stellen hoe en wat voor soort verwerkingen er gespeeld moesten hebben. Men kwam niet tot een eensluidende conclusie. Wel werd er unaniem mee ingestemd dat de verwerking van de Sphinx van oudsher heeft plaatsgevonden door water. De grote verwerking van de Sphinx kwam door water, terwijl het in Egypte niet regent! Het moest er dus al gestaan hebben in de tijden dat het in Egypte nog regende. Dat moet dan duizenden jaren terug geweest zijn en het moet wel verschrikkelijk hard geregend hebben, jaren achtereen en continu. Of het moet er vele vele duizenden jaren gestaan hebben terwijl het maar twee keer in de week regende om toch aan die enorme hoeveelheden water te komen. Sommigen geloven dat. Er was ook één denkrichting die zei: "Ja, maar het heeft niet noodzakelijk regen geweest te zijn. Het ding kan net zo goed onder water gestaan hebben." Er kan dus water overheen gegaan zijn. Waarna de vraag is, is één jaartje water van de zondvloed van Noach genoeg? Het antwoord is: Nee dat is niet genoeg. Het moet veel meer geweest zijn. Men kwam tot de gedachte

op basis van de bekende geologische tijdschaal dat het ding niet alleen onder water, maar zelfs onder ijs gestaan moet hebben. Op deze manier gaat het ook wat sneller. De Sphinx moet er dus al voor de laatste ijstijd gestaan hebben. Het verhaal is dat het ding er niet van voor de vloed van Noach staat, maar van voor de vloed van Genesis 1. De Sphinx is een aandenken, een monument uit een oude wereld. Daar kan ik nu niet verder op in gaan. Bovendien moet je niet zomaar alles geloven wat gezegd wordt. Dat verhaal over de ijstijd was echter een zeer duidelijk gefundeerde uiteenzetting, hoewel niet algemeen aanvaard (het komt overigens in de kraam van de New Age-beweging natuurlijk wel aardig van pas).

De hoofdgedachte is dat voordat de oude wereld werd nedergeworpen en onder water kwam te staan (zoals dat elk jaar nog wordt gedemonstreerd in Egypte), er eerst een monument werd gezet: een beeld, een uitbeelding eigenlijk van het plan Gods. Want u weet dat het Lam geslacht is van vóór de nederwerping der wereld. Dat Gods werken, van vóór de nederwerping der wereld, bekend waren. Dat wij in Christus zijn uitverkoren, van vóór de nederwerping der wereld, enzovoorts. De gedachte is uiteindelijk dat die Sphinx dé uitbeelding is van dit plan Gods. Dat plan werd vastgelegd vóór de nederwerping der wereld en heeft het oordeel doorstaan. Toen in Genesis 1 : 3 de wateren in één plaats vergaderd werden en het droge land werd gezien (vergelijk het jaarlijkse fenomeen in Egypte), toen verscheen daar ook deze Sphinx weer.

Wanneer wij nu teruggaan naar de hoofdlijn van het verhaal, dan kunnen we concluderen dat Egypte, dat elk jaar opnieuw onderstroomt en weer oprijst uit het water, een beeld is van deze wereld. Bovendien staan in dat land, op de hoogvlakte van Gizeh, de twee oudste, belangrijkste en meest imposante bouwwerken op heel de aarde vlak bij elkaar: de grote piramide en de Sphinx. Dit is bij het vroegere On, ofwel Heliopolis (Caïro), de hoofdstad. Eén van de klassieke hoofdsteden van Egypte.

Eerder zei ik dat van de piramide gezegd wordt dat ze gebouwd is opdat zij de vloed van Noach zou overleven en een aandenken zou zijn aan wat vóór die vloed was. Als u mij nu zou vragen, waarom men haar op die plek heeft neergezet, dan is het antwoord: "Omdat op diezelfde plek al een bouwwerk stond dat stamt van vóór de vloed die daaraan vooraf ging." Namelijk, een aandenken van wat daarvoor geweest is. Beter nog, het daar al aanwezige bouwwerk (de Sphinx) vormde een aandenken van wat daarvoor al van Gódswege bepaald was. Een uitbeelding van het plan Gods! Bepaalde kringen menen bij het lezen van Jesaja 19 : 19 dat ook hier wordt gesproken over de piramide.

Jesaja 19 : 19

19 Te dien dage zal de HEERE een altaar hebben in het midden van Egypteland, en een opgericht teken aan haar landpalen voor den HEERE.

Men voert hierbij als reden aan dat dát het grote imposante bouwwerk is met zijn geheimen. Het wordt geacht een graf te zijn en daarom per definitie mysterieus en met geheimzinnigheid omgeven. Hoewel men er zo over denkt ben ik toch van mening dat men er enige meters naast zit, want als ik nu iets zou moeten aanwijzen in Egypte dat er nu al is en wat zou kunnen doorgaan voor een teken gewijd aan wat de uitdrukking is van "heel het Plan Gods" dat Hij volvoeren zou, dan denk ik dat het hier gaat over de Sphinx. Het heeft namelijk alleen zin, als dat "opgerichte teken" er al vanaf Genesis 1 staat en daarmee de uitdrukking is van het onveranderlijke werk Gods. Dit plan Gods loopt vanaf de zeven dagen van Genesis 1 tot aan de Jongste Dag aan toe, zoals dat voor de nederwerping der wereld, al gemaakt is. Dit is het antwoord op vele vragen.

Niet op de vragen die er kleven aan de mysteriën van de piramide, maar aan het veel grotere vraagstuk, namelijk het grote en klassieke vraagstuk van het "Raadsel van de Sphinx". Dat is niet gelegen in de raadselachtige blik van de Sphinx, maar in de vraag: "Wat doet dat ding hier in vredesnaam?" Als er dan toch twee spreekwoordelijke raadsels ofwel mysteriën zijn uit de klassieke oudheid, dan is de één "de herkomst van de bronnen van de Nijl" en de andere "het raadsel van de Sphinx". De gedachte is namelijk dat als men de Sphinx passeert, die een raadsel op geeft. Wanneer je daar niet het juiste antwoord op hebt, kost het je ter plekke de kop! Dit verhaal is duizenden jaren oud. Voor mij is dat geen raadsel meer, want waar het over gaat is het werk Gods, beginnende bij de maagd en eindigend met de Leeuw uit Juda. Als je dat niet kent, dan ben je inderdaad voor eeuwig verloren. Je kunt je afvragen hoe die Egyptenaren dat vroeger wisten, eigenlijk hoe de Grieken dat wisten, want daar komt de kwestie van het raadsel van de Sphinx vandaan. Ik weet het niet, maar dat het Bijbels is, daar ben ik stellig van overtuigd.

4. Abraham als type van Christus

Genesis 12 is de eerste plaats in de Bijbel waar Egypte genoemd wordt. Dit Schriftgedeelte staat bekend als de roeping van Abraham, al moet gezegd worden dat die roeping hier dan achteraf beschreven wordt. Hij wordt hier voor het eerst beschreven, te beginnen bij de bekende zegeningen.

Genesis 12 : 1-4

- 1 De HEERE nu had tot Abraham gezegd: Ga gij uit uw land, en uit uw maagschap, en uit uws vaders huis, naar het land, dat Ik u wijzen zal.
- 2 En Ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen, en uw naam groot maken; en wees een zegen!
- 3 En Ik zal zegenen, die u zegenen, en vervloeken, die u vloekt; en in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden.
- 4 En Abraham toog heen, gelijk de HEERE tot hem gesproken had; en Lot toog met hem; en Abraham was vijf en zeventig jaren oud, toen hij uit Haran ging.

Daar begint dan de geschiedenis van Abraham en daarmee ook die van Israël. Vervolgens ook die van de Gemeente en eigenlijk ook die van de Here Jezus, al is die lijn natuurlijk verder terug te trekken naar het verleden. In ieder geval vinden we die zondermeer al terug bij Adam. Het zijn deze woorden van zegening aan Abraham, die in de volgende hoofdstukken vele malen herhaald worden, zowel aan Abraham alsook later aan Izak, Jakob en ook uitgebreid aan Jozef. Het zijn ook deze zegeningen, die in het Nieuwe Testament worden aangehaald en zondermeer worden toegepast op de Gemeente.

Ik weet dat daarover onnodig gediscussieerd wordt, want als wij er vanuit gaan dat toch in ieder geval de Éfezebrief spreekt over gemeentelijke waarheid, dan blijkt uit Éfeze 3 : 6 dat wij als gelovigen deel hebben gekregen aan de beloften die aan de vaders gedaan zijn. Hierbij komen de zegeningen van de vaders overeen met de zegeningen aan Abraham. Wij vinden dit alles in heel het Nieuwe Testament terug, waarbij in Galaten 3 expliciet gezegd wordt dat Abraham de vader is van alle gelovigen. Dat betekent dat alle gelovigen deel zullen hebben aan de bovengenoemde zegeningen die aan Abraham beloofd zijn, want dat is wat de uitdrukking betekent. Dus als wij gelovigen zijn, betekent dat automatisch dat wij deel hebben aan deze zelfde zegeningen. Het gaat

er om dat deze woorden aan de basis liggen van heel het verdere heilswerk Gods in de daarop volgende eeuwen. Niet voor niets vinden we dat al in één van de eerste hoofdstukken van de Bijbel. Bovendien staat er ook niet voor niets meteen bij dat deze Abraham uit zijn land, zijn maagschap en zijns vaders huis zou moeten gaan om deze zegeningen te kunnen ontvangen. Het verrast ons daarom niet meer dat wanneer wij tot geloof komen, wij dan ook gaan; ofwel moeten gaan uit ons vaders huis. We worden er soms zelfs uitgeschopt. Het is nu eenmaal wat gelovigen fundamenteel altijd overkomt! Het is altijd een uitgaan uit, in dit geval, Babel. Een beeld van de oude wereld, zoals gezegd. In Genesis 12 staat er vervolgens over Abraham het volgende:

Genesis 12 : 5

- 5 En Abraham nam Saraï, zijn huisvrouw, en Lot, zijns broeders zoon, en al hun have, die zij verworven hadden, en de zielen, die zij verkregen hadden in Haran; *(alle levende have betekent dat in de praktijk)* en zij togen uit, *(dus met de hele familie en de hele veestapel)* om te gaan naar het land Kanaän, en zij kwamen in het land Kanaän.

Let op hoe het er staat. Niet "Zij gingen naar Kanaän" maar "zij togen uit om te gaan naar het land Kanaän", zodat mogelijk ook hier Abraham nog steeds niet wist waar hij komen zou. Achteraf wordt het dan gezegd: "Ze togen uit". Waar je dan terecht zult komen zal de Heer je wel wijzen. Het was in dit geval het land Kanaän.

Genesis 12 : 6

- 6 En Abraham is doorgetogen in dat land, tot aan de plaats Sichem, *(dat staat er natuurlijk niet voor niets; Sichem speelt namelijk een belangrijke rol in de rest van de Bijbelse geschiedenis)*, tot aan het eikenbos More; en de Kanaänieten waren toen ter tijd in dat land *(die zouden later uitgedreven worden onder Jozua)*.

Ik wijs erop dat de eikeboom ook bij onze voorouders, de Kelten dan wel de Angelen of Saksen, een belangrijke rituele, religieuze rol speelde. Dat ligt voor de hand, omdat de eikeboom of eikel een uitbeelding is van het teken der besnijdenis: een beeld van dood en opstanding, namelijk het wegnemen van het oude en het openbaren van het nieuwe.

Genesis 12 : 7

- 7 Zo verscheen de HEERE aan Abraham, en zeide (*hier wordt een deel van de belofte herhaald*): Aan uw zaad zal Ik dit land geven. Toen bouwde hij aldaar een altaar den HEERE, Die hem aldaar verschenen was.

Hij diende dus de Heer en dat is wat een altaar voorstelt. Hij diende de Heer van Wie hij deze zegeningen, deze beloften, ontvangen had.

Genesis 12 : 8

- 8 En hij brak op van daar naar het gebergte, tegen het oosten van Beth-El, en hij sloeg zijn tent op, zijnde Beth-El tegen het westen, en Ai tegen het oosten; en hij bouwde aldaar den HEERE een altaar, en riep den naam des HEEREN aan (*dat is dus tweemaal hetzelfde!*).

Hieruit blijkt dat waar hij ook was, hij altijd de Heere diende, terwijl hij alsmaar verder wegtrok. Overigens betekent Beth-El "Huis Gods", waarbij het Nieuwe Testament zegt dat wij dat Huis Gods zijn. Heel de Bijbel door is Beth-El een beeld van de Gemeente. Misschien nog van meer, maar dat terzijde. Dat Beth-El vanuit Abrahams positie gezien in het Westen ligt, is eerder genoemd en deze dingen vind je in allerlei details terug, als je er oog voor hebt.

Genesis 12 : 9, 10a

- 9 Daarna vertrok Abraham, gaande en trekkende naar het zuiden (*steeds zuidelijker*).
- 10a En er was honger in dat land; zo toog Abraham af naar Egypte, ...

Hij toog dus áf naar Egypte! Of Egypte lager ligt dan Kanaän, is nog maar zeer de vraag. Het hangt er vanaf, welke plaats in Kanaän en welke plaats in Egypte worden beschouwd. Maar in de Bijbel heet het altijd: "Zij togen af naar Egypte" en andersom: "Zij trokken op naar Kanaän". Optrekken in dit verband tegen Jericho is een wat moeilijke zaak. Het is namelijk de laagst gelegen plaats op aarde en heeft een gelijke betekenis als Egypte en Babel. Jericho had er eigenlijk niet moeten zijn, maar het is er toch. Het had onder water moeten staan, omdat het namelijk 400 meter beneden de zeespiegel ligt, maar het is er toch. Het was verwoest, toch is het herbouwd. Het had eigenlijk niet gemogen, maar toch is het

gebeurd. Dit geldt ook voor deze wereld: veroordeeld en niettemin hersteld. Het had niet gemogen, toch heeft de Heer het gedaan! Dit alles ten koste van Zijn eerstgeboren Zoon, danwel Zijn enige Zoon. Dit staat zowel in verband met Egypte als met Jericho. (Exodus 12 : 29, 30; Jozua 6 : 26) Het heeft in elk geval altijd met zonen te maken. De gedachte is dat de weg richting Egypte altijd een weg naar beneden is. Niet letterlijk, maar overdrachtelijk. Egypte ligt laag, eigenlijk onder water. Het land is er net aan onttrokken. Het is daarom een promotie, een verhoging, wanneer men uit Egypte optrekt (nooit afdaalt) naar Kanaän. Dat is in de Bijbel een vast woordgebruik. Voor zover ik weet, is dit overigens de eerste keer dat Egypte in de Bijbel genoemd wordt. In elk geval de eerste keer dat het een rol speelt.

Genesis 12 : 10b

- 10b ... zo toog Abraham af naar Egypte, om daar als een vreemdeling te verkeren, dewijl de honger zwaar was in dat land.

Als wij vanaf hier meteen verder zouden lezen zou blijken dat een dergelijke hongersnood op de volgende bladzijden nog een paar keer terugkomt. Het vervolg was dat de familie naar Egypte ging om daar als vreemdeling te verkeren. Het was later Izak die dezelfde kant op ging, maar door de Heer gestopt werd. Weer later geheel Israël; dat wil zeggen de broers van Jozef, enzovoorts. Onder precies gelijke omstandigheden, namelijk honger in Kanaän. Er was dus iets mis met het beloofde land Kanaän, het land overvloeiende van melk en honing, want zo wordt het later vele malen genoemd. Waar het om gaat is dat men naar Egypte ging.

Genesis 12 : 11-20

- 11 En het geschiedde, als hij naderde, om in Egypte te komen, dat hij zeide tot Saraï, zijn huisvrouw: Zie toch, ik weet, dat gij een vrouw zijt, schoon van aanzicht.
- 12 En het zal geschieden, als u de Egyptenaars zullen zien, zo zullen zij zeggen: Dat is zijn huisvrouw; en zij zullen mij doden, en u in het leven behouden.
- 13 Zeg toch: Gij zijt mijn zuster; opdat het mij wel ga om u, en mijn ziel (*gewoon "ik" dus*) om uwentwil leve.
- 14 En het geschiedde, als Abraham in Egypte kwam, dat de Egyptenaars deze vrouw zagen, dat zij zeer schoon was.
- 15 Ook zagen haar de vorsten van Farao, en prezen haar bij Farao; en die vrouw werd weggenomen naar het huis van Farao.

- 16 En hij deed Abraham goed, om harentwil; zodat hij had schapen, en runderen, en ezelen, en knechten, en maagden, en ezellen, en kemelen.
- 17 Maar de HEERE plaagde Farao met grote plagen, ook zijn huis, ter oorzaak van Sarai, Abrahams huisvrouw.
- 18 Toen riep Farao Abraham, en zeide: Wat is dit, dat gij mij gedaan hebt? waarom hebt gij mij niet te kennen gegeven, dat zij uw huisvrouw is?
- 19 Waarom hebt gij gezegd: Zij is mijn zuster; zodat ik haar mij tot een vrouw zoude genomen hebben? en nu, zie, daar is uw huisvrouw; neem haar en ga henen!
- 20 En Farao gebod zijn mannen vanwege hem, en zij geleiden hem, en zijn huisvrouw, en alles wat hij had.

Dit verhaal is wel interessant, maar historisch niet van belang. Toch gebeurde het. Ook herhaalt deze geschiedenis zich een keer, want in Genesis 20 gaat Abraham wederom die kant op. Deze keer niet helemaal naar Egypte maar naar Gerar, bij koning Abimélech. Sarah gaat ook hier door voor de zuster van Abraham waarna zij terecht komt bij de koning, ditmaal dus Abimélech, enzovoorts. In dit geval echter openbaart de Heer Zich in een droom. Let op dat het hier om een droom gaat, een droom aan Abimélech. De Heer legt hem het een en ander uit, zodat Abimélech de andere dag tot Abraham zegt: "Wat is dat dat gij mij..." enzovoorts. Het is dus in wezen hetzelfde verhaal. Abraham verontschuldigde zich hier onder andere met de woorden:

Genesis 20 : 12a

- 12a En ook is zij waarlijk mijn zuster (zo van: "Ik heb niet gelogen"); zij is mijns vaders dochter, maar niet mijner moeder dochter; ...

Dit is een essentiële uitspraak. Ze hadden dezelfde vader, maar niet dezelfde moeder. Maar daarom waren ze wel degelijk broer en zus.

Genesis 20 : 12b

- 12b ...; en zij is mij ter vrouwe geworden.

Uiteindelijk krijgt hij zijn vrouw terug. Daarna, in Genesis 26, krijgen we hetzelfde verhaal te Gerar en nu is het niet Abraham, maar de volgende generatie: Izak. Het verhaal begint met de vertrouwde situatie:

Genesis 26 : 1

- 1 En er was honger in dat land, (en voor alle duidelijkheid staat erbij) behalve den eerste honger, die in de dagen van Abraham geweest was; daarom toog Izak tot Abimélech, de koning der Filistijnen, naar Gerar.

In dit vers wordt nadrukkelijk het verband gelegd tussen de geschiedenis van Abraham op weg naar Egypte, met het hele bovenstaande verhaal in verband met Sarah. Nu gaat Izak naar Gerar waar Rebekka doorgaat voor de zuster van Izak. Net als bij Abraham komt het stel terecht bij koning Abimélech. Abimélech komt er dan weer achter, want hij zag Izak en Rebekka "jokkende". Wij denken dat dat liegen betekent, maar dat is niet zo. Het heeft er wel iets mee te maken, maar "jokken" betekent "pret maken". Vergelijk het maar met het Engelse woord hiervoor: "to joke". Dat is echt hetzelfde: pret maken. Aangenaam tijdverdrijf wat soms kan bestaan uit het aan elkaar vertellen van verhaaltjes die niet waar zijn en dat heet dan jokken. Het is overigens zeer waarschijnlijk dat de koning aldaar "Abimélech" heet. Dit is overeenkomstig het gebruik dat de koning in Egypte per definitie met "Farao" wordt aangeduid. Het is dus niet nodig om moeilijk te gaan doen door te zeggen dat die man wel erg oud geworden moet zijn. Het ligt veel meer voor de hand om aan te nemen dat het een zoon geweest zal zijn en in die volgende generatie herhaalt zich deze geschiedenis.

De zaken losten zich vervolgens eenvoudig op. Waar het om gaat is dat die geschiedenis zich drie keer heeft afgespeeld. Eén keer in Egypte en twee keer aan de grens van Egypte, maar het blijft in beginsel, precies hetzelfde verhaal. Waarom het dan in de Bijbel staat? Dat is gemakkelijk genoeg: het is een uitbeelding van onze tegenwoordige bedeling. Het eigenaardige is dat Egypte staat voor de wereld als zodanig, maar dan op een wat hoger niveau. Iets smaller en nauwkeuriger bekeken kan Egypte namelijk ook worden toegepast op de wereld van vandaag. Over de wereld in het algemeen kunnen we zeggen dat deze ooit een keer werd geoordeeld. Dat gebeurde door de grote vloed, die de wereld die toen was, met wateren bedekt heeft. Het gaat hier over de afgrond, de wateren en de duisternis uit Genesis 1 : 2. Liever verwijs ik in dit geval naar 2 Petrus 3, omdat het daar iets eenvoudiger staat en minstens zo duidelijk. De gedachte is namelijk dat de wereld ooit is geoordeeld en er dus eigenlijk niet mag zijn. Toch is zij er nog, maar wel met een bepaald doel. Daarom heeft God in de zeven dagen de wereld gerestitueerd tot dat wat zij nu is. (Dit staat bekend als de restitutie. In de Bijbelstudie over dit onderwerp heb ik uiteengezet dat deze restitutie eigenlijk niet kon, wat

ook in de Bijbel staat.) Het feit dat deze wereld (die van de zeven dagen) bestaat, strekt niet tot eer, maar tot oneer van God. Anders gezegd: toen Hij de wereld in zeven dagen maakte tot wat die nu nog steeds is, verloor Hij heerlijkheid! Dat zegt de Bijbel.

Johannes 17:5

5 En nu verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelven, met de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was.

In dit Schriftgedeelte gaat het om déze wereld. Zou er een andere wereld zijn bedoeld, dan zou dit er expliciet bij vermeld staan. Het bovenstaande vers betekent of impliceert heel duidelijk dat Hij Zijn heerlijkheid verloor, toen Hij deze wereld maakte. Want het herstellen of terugbrengen van deze wereld uit het oordeel dat op rechtvaardige grond van Godswege over deze wereld gebracht was, is uiteraard strijdig met de eer en zelfs met de rechtvaardigheid Gods. Niettemin is het gebeurd. De reden hiervoor was dat God met de restitutie tot doel had, juist méerdere eer en heerlijkheid te bewerkstelligen. Hij maakt namelijk uit deze oude wereld, deze oude schepping, een nieuwe schepping. Hiervan is de Here Jezus Zelf de Eersteling. Hij claimt ter gelegenheid van Zijn verheerlijking, want dat staat er allemaal bij in Johannes 17: "Ik heb het werk volbracht, Ik heb Uw Naam verheerlijkt op de aarde, Vader, Ik kom tot U, verheerlijk Mij, met de heerlijkheid die Ik bij U had, eer de wereld was". Want waar die nieuwe schepping tot stand komt uit de oude, claimt de Heer Zijn heerlijkheid terug. Hij claimt zelfs grotere heerlijkheid, al staat dat niet precies in Johannes 17. Het is tot oneer van God dat deze wereld bestaat, maar God zou daar een eervol werk in, of aan volbrengen. Hij zou uit deze oude wereld een nieuwe wereld tot stand brengen, waarbij deze oude schepping als zodanig de moeder zou zijn van de nieuwe schepping. Dit principe wordt ook door het volgende gedemonstreerd. Eenmaal heeft God ook déze wereld geoordeeld, op een zodanige wijze dat deze wereld geen recht van bestaan meer heeft. Dat is véél en véél minder lang geleden en daarom ontgaat het ons misschien. Dat zou eigenlijk niet moeten, maar het gebeurt wel. Het gaat namelijk om het sterven van de Here Jezus. Daarmee werd het vonnis voltrokken over de gehele mensheid en feitelijk over heel de wereld. U weet wel: "De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem". (Jesaja 53 : 5)

2 Korinthe 5:21

21 Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.

De gedachte is dat het Lam Gods toen de zonde der wereld wegdroeg en eigenlijk stierf terwille van de wereld. Misschien is het makkelijker, als ik het iets uitgebreider zeg. Hij was Degene, volgens de Bijbel, Die deze huidige wereld gemaakt heeft in het werk van de zeven dagen. Hij was Degene Die dat droge land uit de wateren deed opkomen. Hij was Degene Die de mens formeerde uit het stof van diezelfde aardbodem en hem daarop zette en hem de adem des levens in de neusgaten blies, enzovoorts. De Heer, Jehova Zelf, formeerde alles. Hij was Degene, Die deze wereld maakte uit een gevallen wereld. Als in deze tegenwoordige (Adamitische) wereld zowel de zonde als de dood en de duivel, de grote tegenstander, heersen, dan is het niet zo vreemd om vast te stellen dat op de één of andere manier de verantwoordelijkheid daarvoor wellicht bij de Heer Zelf ligt. Die heeft per slot van rekening deze wereld zo gemaakt. Dat is zo, maar ik zeg het alleen wat voorzichtig omdat wij niet het recht hebben om tegen onze Maker te spreken. Dat zegt de Bijbel eveneens. Wij hebben niet het recht om Hem de schuld te geven van alle ellende waaraan wij wellicht overgeleverd zijn. Dat was ik zeker niet van plan om te doen, ik bekijk het slechts van de andere kant. Het punt is namelijk dat de Heer zegt: "Ik heb die wereld zo gemaakt, Ik ben er verantwoordelijk voor. Als dat consequenties heeft dan draag Ik die." Zo is het ook gebeurd. Waar Hij immers de verantwoordelijkheid op Zich kon nemen, op volstrekt reële juridische grond, heeft Hij dat ook gedaan. Vervolgens droeg Hij dan ook de straf der zonden. Deze straf bestond uit het oordeel over de hele wereld.

De fundamentele gedachte in 2 Korinthe 5 is dan ook dat "Eén voor allen gestorven is en dat dus allen gestorven zijn". Dit is uiteraard niet gelijk aan: "Als Eén voor allen behouden geworden is, dan zijn allen behouden". Dat is nadrukkelijk niet zo! Eén is voor allen gestorven en dus zijn allen gestorven. Dat is het tegenovergestelde van behouden, want als je kunt sterven ben je niet behouden. Integendeel, dan is er juist behoefte om gered te worden. Je bent pas gered als je eeuwig leven ontvangt. Dat Eén voor allen stierf, heeft met alverzoening niks van doen. Daardoor komt immers geen verzoening tot stand; maar het feit dat Eén voor allen is gestorven en dus allen gestorven zijn, is hier juridisch volstrekt geldig. Dit betekent dat u en ik en ook onze ongelovige burens in principe geen recht op leven hebben. Met andere woorden, het oordeel over de wereld als zodanig, is officieel op juridische basis voltrokken. Deze wereld heeft dus geen recht van bestaan en dat is precies hetzelfde verhaal als het bovenstaande.

Ooit is déze wereld als wereld die tóen was, namelijk de wereld van vóór de vloed van Genesis 1, vanwege de zonde geoordeeld geworden op

rechtvaardige gronden. Het rechtvaardig oordeel Gods is daar overheen gekomen. Toch bestaat deze wereld nog steeds. Dit had eigenlijk niet gemogen, maar het is wel een feit! We hebben eerder vastgesteld dat dit zo is, opdat deze oude wereld eerst nog een nieuwe zou voortbrengen, om pas daarna definitief te verdwijnen. In de tweede toepassing, nu besproken, gebeurt precies hetzelfde. De wereld werd officieel geoordeeld door de dood van de Here Jezus. Als u vraagt: "Waarom bestaat deze wereld dan nog?", dan is het antwoord: opdat daaruit eerst de Gemeente tot stand zou komen! Ik zou in deze context ook kunnen zeggen: "Opdat eerst ook Israël (het gelovig overblijfsel) tot stand zou komen en het 1000-jarig rijk zou binnengaan." Dat is wel zo, maar dat is wat zwakker, omdat in die dagen wanneer dat gebeurt en zelfs voordat dat gebeurt, wel degelijk een oordeel zal worden gebracht over de volkeren. Alvorens wij over die volkeren spreken die in de toekomst behouden zullen worden, zouden we het eerst moeten hebben over het oordeel dat eerst nog over die volkeren moet komen. Hoewel het een gelijksoortig verhaal is, ga ik daar niet op in. In onze dagen geldt dat God een oordeel gebracht heeft over deze wereld: "Eén is voor allen gestorven, dus zijn allen gestorven". Niettemin leven ze nog. Waarom dat zo is? Opdat God een Volk voor Zijn Naam uit hen zal verzamelen: de Gemeente.

Het zal nu duidelijk zijn dat de genoemde zaken beide toepassingen zijn van hetzelfde principe, namelijk dat van Egypte. Egypte, opgerezen uit de wateren had er eigenlijk niet mogen zijn. Het kan er eigenlijk niet zijn, maar niettemin is het er, opdat het vrucht zou voortbrengen. Zo bestaat, van Gods standpunt uit gezien, de wereld van vandaag alleen maar opdat daaruit de Gemeente geboren zou worden. Niet meteen zeggen: "De Gemeente is toch uit Góð geboren?" want dan moet ik u eraan herinneren dat ook u twee ouders hebt. God is de Vader van de Gemeente, maar de oude schepping als zodanig is de moeder. Meer gericht moet ik zeggen dat als God de Vader is van het nieuwe leven dat in ons woont (dat in de toekomst in heerlijkheid openbaar zal worden), dan is ons oude leven de moeder daarvan. Dat staat impliciet in Romeinen 8. Het zal duidelijk zijn dat ook ons oude leven, ons doen en laten in het lichaam van ons, bijdraagt aan het tot stand komen van dat nieuwe leven. Het nieuwe leven is weliswaar door Hem verwekt en Hij is de eerste Bron die we zouden noemen, maar onze oude natuur is wel degelijk de tweede. Het nieuwe leven wordt in ons verwekt en gaat ten koste van onze oude natuur. Ook hier is van toepassing: "Ik zal vermeerderen de smart uwer dracht" of "Gij hebt lijdzaamheid van node". Maar dat zijn zijlijnen. Natuurlijk heeft het er wel mee te maken, want "ook wij zuchten in onszelf, verwachende de aanstelling tot zonen, namelijk de verlossing van ons lichaam". (Romeinen 8 : 23) Dat staat zwart op wit in de Bijbel. Niet

als systematisch verhaal, maar het komt hier en daar aan de oppervlakte. Wanneer we dat optellen, krijgen we een schitterend beeld van wat God doet in deze wereld, die er niet zou mogen zijn, zelfs niet zou kunnen zijn, maar waaruit Hij wel degelijk een nieuwe schepping tot stand brengt. Dit alles laat zien dat ook onze tegenwoordige bedeling, waarin God Zijn Gemeente bouwt, voortbrengt of verwekt, past in dat plaatje van Egypte. Over de wereld die er vandaag niet had mogen zijn, heeft God een oordeel gebracht. Bovendien is het een wereld waarvan officieel is vastgesteld dat die Christus verwerpt. "De Zijnen" hebben hem namelijk niet aangenomen en de wereld heeft "Hem niet gekend". Daarom heeft heel de wereld en hebben ook de Zijnen alle bestaansrecht verspeeld. Niettemin brengt God nog geen definitief oordeel over de wereld.

Dat is ook de discussie achter met name de beide Petrus-brieven en in het bijzonder de tweede Petrus-brief. Dit met betrekking tot de vragen: Er zou toch een oordeel over de wereld komen? Waarom komt het nu niet? "Het zal wel nooit komen," wordt dan gezegd. Maar Petrus zegt: "Ja, het komt wel degelijk; net als in het verleden. Maar God is lankmoedig over ons, niet willende dat enigen verloren gaan, maar dat allen tot bekering komen!" Dat is waarom deze wereld nog bestaat en deze goddeloze wereld nog steeds functioneert. Wij christenen, ik sluit mijzelf er bij in, zijn geneigd veel kritiek te hebben op de wereld als zodanig. We hebben zoveel kritiek op die wereld om ons heen, maar zou zij niet bestaan, dan zouden ook wij er niet zijn! Dat lijkt mij een duidelijke zaak, dus kunnen we het beter voor lief nemen. God gebruikt die wereld, opdat daaruit Zijn Gemeente geboren (of geroepen) zou worden. Ook vandaag roept God Zijn Zoon uit Egypte. Wie is die Zoon? Dat zijn wij! Ik heb eerder geciteerd uit Psalm 2 (vers 7b): "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd", maar op ander plaatsen in de Bijbel wordt dezelfde uitspraak van toepassing gebracht op de Gemeente. Dat wil zeggen, het is een uitspraak over Christus inclusief de Gemeente, omdat die nu eenmaal bij elkaar horen. De Gemeente is het Lichaam van Christus en Christus is het Hoofd. Het is één geheel en daarom geldt de uitspraak voor beide. De Éfezebrief zegt dat wij gezegend zijn met elke geestelijke zegening in de hemel in Christus. Ik zeg er meteen bij dat, voor zover in het Oude Testament over Christus gesproken wordt, er ook wordt gesproken over de Gemeente. Zou het zo zijn dat het Oude Testament niet over de Gemeente spreekt, dan spreekt het Oude Testament ook niet over Christus! In de praktijk wordt Christus maar al te vaak uit het Oude Testament weggeredeneerd. Dat realiseert men zich niet, maar in de praktijk gebeurt dat.

Terug nu naar Genesis 12. Abraham is een beeld van Christus. "In u en in uw zaad zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden". Abraham is hierbij de voorloper van zijn Zaad, hetwelk is Christus, maar de zegeningen gelden net zo goed voor Abraham zelf. In eerste instantie zouden in hem alle geslachten des aardrijks gezegend worden, daarna zouden alle geslachten des aardrijks in zijn Zaad gezegend worden. Wij ontvangen onze zegeningen in Christus en tegelijkertijd ook in Abraham omdat Christus Zelf Zijn zegeningen ontleende aan Abraham. Ze zijn via Abraham vererfd naar Christus. Zoals men zou gezegend worden in Abraham, zo zijn wij in onze dagen gezegend in Christus. Alle "lijnen", welke het ook maar zijn, lopen in de Bijbel zondermeer via Abraham. Wanneer we terugredeneren naar het verleden, komen ze samen in Abraham. Dááruit komen alle dingen, alle onderdelen van het werk Gods tot stand. Abraham is daarin een duidelijk type van Christus, want hoe dan ook, voor zover God zegeningen geeft aan deze wereld of aan de mens, komt het altijd uitsluitend dóór Christus! Onder de hemel is er géén andere Naam gegeven waardoor men zegeningen zou ontvangen, of waardoor men zalig zou worden. Dit in de brede betekenis van het begrip "zalig worden".

Abraham, als beeld van Christus, ging naar Egypte. Dat spreekt over Christus in deze tegenwoordige wereld. Abraham nam daarbij zijn vrouw mee, waarbij hij zei: "Ze is m'n zus en ik ben haar broer." Men kan zeggen dat ze man en vrouw waren. Inderdaad is er dat verschil, maar in Bijbelse typologie toch ook weer niet. In Éfeze 5 staat bijvoorbeeld dat God zorgt voor de Gemeente, die immers Zijn Lichaam is. Meer specifiek staat in de versen 22 en verder dat Christus voor de Gemeente zorgt, zoals een man voor zijn vrouw zou zorgen. Daarbij staat ook dat Christus Zijn Gemeente liefheeft, zoals een man zijn vrouw lief heeft. Wij als Gemeente zijn immers Zijn Lichaam:

Éfeze 5:30

30 Want wij zijn leden Zijns lichaams, van Zijn vlees en van Zijn benen.

Dáárom staat in Éfeze 5 : 31 geschreven:

Éfeze 5:31

31 Daarom zal een mens zijn vader en moeder verlaten, en zal zijn vrouw aanhangen; en zij twee zullen tot een vlees wezen.

Wat volgt uit de uiteenzetting van Éfeze 5, is dat dáár de Gemeente beschreven wordt, in elk geval als de vrouw van Christus. De Gemeente als Zijn veruiterlijking of, hoe je het ook kan noemen, Zijn vervulling. In Éfeze 5 is de Gemeente als zodanig, getrouwd met Christus. Dat is beeldspraak, die in de eerste plaats ontleend is aan Oud Testamentische profetie. Éfeze 5 spreekt dus over de Gemeente als de vrouw van Christus en op die grond ook als één vlees.

Nemen wij nu een andere brief, bijvoorbeeld de Hebreeën, dan staat er in hoofdstuk 2:

Hebreeën 2:10b

10b... dat Hij, vele zonen tot de heerlijkheid leidende, den oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen.

Hier staat dat Christus op de moeilijke weg om Zoon van God te worden, vele zonen Gods tot heerlijkheid zou leiden en in Romeinen 8 staat precies hetzelfde. Er staat namelijk dat Hij de Zoon van God is en dat Hij de Eersteling is onder vele eerstelingen, zelfs dat Hij de Eersteling is onder vele broederen.

Hebreeën 2:11

11 Want en Hij, Die heiligt, en zij, die geheilgd worden, zijn allen uit een; om welke oorzaak Hij Zich niet schaamt hen broeders te noemen.

In vers 11 staat dat Hij zich niet schaamt ons Zijn broederen te noemen, en verder:

Hebreeën 2:12

12 Zeggende: Ik zal Uw naam Mijn broederen verkondigen; in het midden der Gemeente (*is Mijn broeders*) zal Ik U lofzingen.

Deze tekst is ontleend aan Psalm 22 : 23. Met andere woorden, de Heer noemt ons in relatie tot zichzelf "broederen". We kunnen ons afvragen hoe dat kan, want in Éfeze 5 wordt Hij onze "echtgenoot" genoemd. Is Hij nu onze broer of is Hij onze echtgenoot, onze Man? Het antwoord is: Het zijn allebei volstrekt Bijbelse beelden. Meer is er nu niet van te zeggen.

Wat ik nu geprobeerd heb duidelijk te maken, is dat Sarah voor de gelegenheid een type is van de Gemeente. Nu zullen velen gelijk zeggen: "Wij dachten dat zij een type was van Israël." Dat is hier niet aan de orde, we spreken nu over de Gemeente. Sarah is een type van de Gemeente en Abraham is een type van de Heer in dit verband. De Heer zegt over de Gemeente: "Ik ben haar broer". Aan de andere kant is Hij echter ook haar Man. In het geval van Abraham en Sarah was dat óók allebei waar. Het kon voluit gezegd worden. In deze context zijn termen als halfzuster en halfbroer nogal onzinnig, want een halve broer bestaat niet. Dat zijn moderne technische begrippen die men dient te vergeten. Met zulke termen kom je de Bijbel niet door.

Sarah wás de zuster van Abraham, maar zij was óók zijn vrouw. Verder leren wij dat Christus Zich niet schaamt ons Zijn broeders te noemen. Wij horen bij één en dezelfde generatie. Maar er is meer, want als je nu zegt: "Ik dacht dat het over Israël ging?" dan zeg ik: "Dat is niet verkeerd geredeneerd, maar het maakt ook weinig uit, want wij zijn Israël." Het is toch immers familie. Dát is wat het uitbeeldt. Bovendien is de gedachte dat wij voor "in deze wereld", "in Egypte" kunnen zeggen. Uitgebreider verteld begint het met: "Er was honger in dat land". Vraagt men, "in welk land?", dan blijkt het niet over Israël te gaan, want er bestond nog geen Israël. We zouden dan Kanaän moeten zeggen. Echter het land Kanaän staat voor Israël en dáár was hongersnood. De rechtmatige bewoners van Kanaän, namelijk Abraham en zijn familie, want aan hen had God het land beloofd, konden daar niet leven. Zij zijn een beeld van het gelovig overblijfsel. Het betekent dat terwijl Israël in het algemeen ongelovig is en dus hongersnood (geen leven) heeft, het gelovig overblijfsel uit Israël verwijderd wordt. Zij worden ergens anders naartoe gebracht. Dan maar buiten Israël en dan maar onder de heidenen. Het ongelovige Israël is het Joodse volk, levend onder de wet, in ongelooft danwel in afgodendienst.

5. Egypte en onze bedeling

Meer gericht en meer specifiek toegepast op onze bedeling is Kanaän een beeld van het Joodse volk. Dáár is honger, dáár heeft men geen leven. Men gaat daar systematisch dood. Men leeft er immers onder de heerschappij, slavernij van de dood. Je kunt net zo goed zeggen dat ze onder de slavernij van de wet leven. Dat is hetzelfde, want de wet is een bediening des doods, namelijk honger. Uit de geschiedenis is ook gebleken dat het Joodse volk niet wist wat het brood des levens was! Als je niet weet wat dat is, dan lijdt je vanzelfsprekend honger.

Het volgende is ter illustratie van het bovenstaande. Toen de Heer aan Petrus en de discipelen vroeg: "Willen jullie eigenlijk ook niet liever weggaan?", zei Petrus: "Ja, eigenlijk wel." Dat zei hij weliswaar niet letterlijk, maar dat lees ik tussen de regels door. Petrus zei bovendien: "Waar zouden wij heen gaan?" Ik bedoel, hij overwoog de gedachte, maar had geen duidelijk alternatief. Dáár gaat het om. Hij vervolgde met: "Waar zouden wij heengaan, want Gij hebt de Woorden des eeuwigen levens." Bij Hem was dus leven! Onder het Joodse volk als zodanig niet. Dat is wat er aan het begin van onze bedeling gebeurd is. Het Joodse volk bleef ongelovig, had géén leven en hield vast aan de bediening des doods. Het gelovig overblijfsel werd uit Israël verwijderd, voor zover dat al niet eeuwen daarvoor gebeurd was. Het moest zelfs - ook letterlijk - uiteindelijk vluchten uit Jeruzalem. Het gelovig overblijfsel moest uitgaan. Zó ging het gelovig overblijfsel de wereld in. Op deze wijze ging het naar Samaria en tot de uitersten der aarde. Dat is wat hier ook uitgebeeld wordt. Abraham moest met zijn vrouw midden in de wereld, want in het eigen land, waar hij eigenlijk thuishoorde, was niet te leven. Er waren trouwens Kanaänieten in dat land, stond een paar verzen eerder. Kanaänieten behoren tot de ongelovige bevolking van dat land en voor zover Israël in het land woont én ongelovig is, zijn het ook Kanaänieten. Te vrezen valt dat datzelfde land ook vandaag vol is, niet met Filistijnen, Israëliërs, Joden of Arabieren, maar met Kanaänieten. Als straks het gelovig overblijfsel alsnog van Godswege gevestigd zal worden in Kanaän, zullen de Kanaänieten daaruit verdreven, danwel gedood worden! Dat zegt ons het profetisch Woord.

Hier gaat het om het volgende: Abraham en Sarah in Egypte zijn respectievelijk een uitbeelding van Christus en de Gemeente. Zij bevonden zich niet onder het erkende Israël en ook niet in Kanaän of temidden van het Joodse volk, maar onder heidenen. In de Bijbel vinden we dat fraai geïllustreerd. Het Evangelie ging van Jeruzalem naar Rome. Alle 28 hoofdstukken van Handelingen gaan hierover. Het boek Handelingen begint in

Jeruzalem, maar Jeruzalem bleef ongelovig en dus ging het naar Rome, de hoofdstad van de toenmalige wereld. Zo eindigt Handelingen.

De eerste brief in het Nieuwe Testament is aan de Romeinen, aan Rome. Dat is een eenvoudig gegeven, maar een diepere zin ligt daaronder. Het ging naar Rome, maar tegelijkertijd en zelfs op precies dezelfde manier ging het ook naar een andere hoofdstad, maar in het geheim. Hoewel het voor de hand ligt om deze vergelijking te maken, gaat het daar nu niet specifiek over. We komen er nog op terug. Essentieel is dat deze hele episode in Genesis een uitbeelding is van onze tegenwoordige bedeling. Na een schijnbaar onopvallende gebeurtenis, behalve dat toch drie keer zo'n verhaal verteld wordt. Echter, nadat Abraham tot twee keer toe terug is gekomen in Kanaän en Izak die uiteindelijk weer terug kwam in Kanaän, gaat het verhaal gewoon verder. Zo is het ook als onze bedeling voorbij is. Wij zijn dan weer uit Egypte verdwenen, want we horen daar niet thuis. We komen namelijk terecht in ons betere vaderland, het hemels vaderland: Jeruzalem dat boven is. Hetzelfde verhaal en als wij in ons Kanaän aankomen, gaat de heilsgeschiedenis verder waar die gebleven was. Dan blijkt deze periode van onze bedeling, de beroemde (en beruchte) "tussengeschoven" periode te zijn, zoals de bovenstaande gebeurtenis in Genesis een "tussengeschoven" periode is in de geschiedenis van Abraham. Schijnbaar van geen betekenis, maar wel degelijk met een rijke profetische betekenis.

Het is zinvol een paar dingen op te merken. Het is zo dat de Gemeente typologisch vaak wordt uitgebeeld als een vrouw. Die vrouw is "schoon van gedaante". Het is dan godslasterlijk te zeggen dat er iets aan de Gemeente mankeert. Aan de gemeente mankeert uiteraard niets, die is heilig, rein, onberispelijk in Christus en door het werk van Christus. Zegt men: "De Gemeente is dat niet," dan zegt men dus: "Christus doet z'n werk niet goed." Als men dat niet begrijpt, moet men het begrip wat de Gemeente voorstelt, bijstellen. Dan zit daar vermoedelijk het probleem.

Sarah is die mooie vrouw. De essentie is dat zij begeerlijk was voor Egypte en zelfs voor de overste der wereld, voor Farao. Zo ziet dan ook de geschiedenis er uit. De wereld heeft de Gemeente inderdaad aan zich getrokken, daarbij de Gemeente loskoppelend van de Messias Zelf. Het huwelijk niet erkennend. Men wist er trouwens ook niet van. De wereld heeft de "kerk" aan zich getrokken. In het Nederlands zeg ik altijd prompt "kerk", ter onderscheiding. Zo heeft de kerk, die in de wereld doorgaat voor het christendom, een vooraanstaande en zelfs bevoorrechte positie gekregen in de wereld als zodanig. Onterecht en berustend op een misverstand, daar wij slechts Eén zouden dienen als Gemeente. Wij zijn

namelijk getrouwd (excuus voor de uitdrukking) met Christus. Hém zouden wij dienen. Dat is ook de achtergrond van deze geschiedenis. Uiteindelijk wordt dit wel rechtgezet. Dat staat hier ook, maar niettemin is dit de gang van zaken in Egypte. Later ook in het land der Filistijnen, althans in verband met Abraham. Zo is Egypte niet alleen de uitbeelding van de wereld als zodanig, maar in het bijzonder van onze bedeling. Een wereld, die om minstens twee redenen er niet had mogen zijn, die geen enkel recht van bestaan heeft. Een wereld die niettemin vruchtbaar is, opdat de Gemeente daaruit wordt voortgebracht. Enerzijds moet ons voor ogen staan, met betrekking tot onze gedachte over deze wereld, dat als God het niet nodig gevonden had om een Gemeente te verzamelen in onze tegenwoordige tijd, de wereld er niet voor zou staan, zoals die er nú voor staat: slecht namelijk. Het is allemaal zo dankzij ons. Anderzijds, als wij er niet meer zijn en God dit werk voltooid heeft, zal Hij Zelf orde op zaken stellen in de wereld, vanwege de volgende fase van Zijn werk. Daarmee heeft deze oude schepping z'n taak voltooid.

Wij zouden ons niet al te zeer druk maken over de veronderstelde wan-toestanden in de wereld. Bovendien kunnen wij daar een heel vertekende en gekleurde kijk op hebben, afhankelijk van wat ons voorgespiegeld wordt. Het is nu eenmaal Egypte en men zou het gebruiken als vluchtplaats. Het is een plaats die God gebruiken wil voor Zijn doel, tijdelijk en voorbijgaand. Het loopt vanzelf weer onder water. Dat is wat er met de Egyptenaren, inclusief de Farao, gebeurde nadat Israël uit Egypte verlost was: zij liepen onder water! Zó werden de Egyptenaren geoordeeld. Op de enige voor de hand liggende Bijbelse wijze: door water. Zo ook met betrekking tot ons.

Het bevestigt de gedachte dat er van Godswege een oordeel komt over de wereld en dit voltrokken zal worden nadat Zijn volk uit deze wereld verdwenen is. De argumenten hiervoor vinden we in de Schrift. Expliciete uitspraken van de Schrift, die wij vergelijken met andere expliciete uitspraken van de Schrift (dat zouden wij altijd doen). Ook in het algemeen vinden we dat plaatje zo vaak in de Bijbel terug dat hier geen enkele twijfel over hoeft te bestaan. De ultieme Exodus, waar het ons betreft, zal straks plaatsvinden ter gelegenheid van de "opname" van de Gemeente. Hierin zal de gemeenschap met onze Heiland, het huwelijk om zo te zeggen, zó volkomen zijn als maar mogelijk is. Wij zullen dan komen in het Vaderhuis, in het Vaderland of de "echtelijke woning" die ons beloofd is!

Om terug te gaan naar het onderwerp, gaan we naar 1 Koningen 11, waar de figuur van Jeróbiam wordt geïntroduceerd, vanaf vers 26.

1 Koningen 11 : 26-30

- 26 Daartoe Jeróbiam, de zoon van Nebat, een Efrathiet van Zereda, Salomo's knecht (wiens moeders naam was Zerua, een weduwvrouw), hief ook de hand op tegen den koning.
- 27 Dit is nu de zaak, waarom hij de hand tegen den koning ophief. Salomo bouwde Millo, en sloot de breuk der stad van zijn vader David toe.
- 28 En de man Jeróbiam was een dapper held. Toen Salomo dezen jongeling zag, dat hij arbeidzaam was, zo stelde hij hem over al den last van het huis van Jozef.
- 29 Het geschiedde nu te dier tijd, als Jeróbiam uit Jeruzalem uitging, dat de profeet Ahia, de Siloniet, hem op den weg vond, en hij zich een nieuw kleed aangedaan had, en zij beiden alleen op het veld waren;
- 30 Zo vatte Ahia het nieuwe kleed, dat aan hem was, en scheurde het, in twaalf stukken.

Jeróbiam werd dus over uit het huis van Jozef gesteld. Hij was hiermee het hoofd van de stam, misschien zelfs wel stammen, van Jozef. Deze Jeróbiam krijgt een ontmoeting met Ahia van Silo, de Siloniet. U weet dat Silo iets te maken heeft met koningschap: "De scepter zal van Juda niet wijken, totdat Silo komt". (Genesis 49 : 10) Dát Silo, is dat. Samen met koningschap, houdt Silo uiteraard verband met de Messias. Het is overigens niet zonder reden dat hier specifiek gesproken wordt over een nieuw kleed. De profeet Ahia had een nieuw kleed aan, waarbij een nieuw kleed een beeld is van het Nieuwe Verbond. Zover was het nog lang niet, maar daar is dat nieuwe kleed wel een beeld van. Bovendien staat er dat ze beide alleen waren. Dat wil zeggen, er gebeurde hier iets in het verborgene. Dat is Bijbels, want toen het Nieuwe Verbond en daarmee het Koninkrijk van de Zoon van David (met de scepter van Silo) aanving, bleef het Koninkrijk verborgen. Toen begon onze tegenwoordige (vijfde) bedeling.

1 Koningen 11 : 30, 31a

- 30 Zo vatte Ahia het nieuwe kleed, dat aan hem was, en scheurde het, in twaalf stukken.
- 31a En hij zeide tot Jeróbiam: Neem u tien stukken; ...

Hier wordt de splitsing van het Rijk, op vóórhand, van Godswege aangekondigd. Dat is van belang, want in onze dagen splitste het volk Gods

zich ook. Met - populair gezegd - aan de ene kant Juda (het Joodse volk) en aan de andere kant de Gemeente. Sommigen denken dat dat een onvoorziene omstandigheid was, maar dat was natuurlijk niet zo. God had het van tevoren geregeld en aangekondigd. Zo ook hier.

1 Koningen 11 : 31

- 31 En hij zeide tot Jeróbiam: Neem u tien stukken; want also zegt de HEERE, de God Israëls: Zie, Ik zal het koninkrijk van de hand van Salomo scheuren, en u tien stammen geven.

De gedachte is niet dat de tien stammen afweken van Salomo of van Juda, van het huis van Juda, of van David. Nee, het is de Heer Zelf, Die Israël onttrok aan het huis van David.

1 Koningen 11 : 32a

- 32a Maar een stam zal hij hebben, om Mijns knechts Davids wil, ...

Het is een kwestie van rekenen. Het is zo dat David of Salomo (of het huis van David) zou regeren over Juda, omdat de familie van David nu eenmaal stamhoofd was van de stam van Juda. Als Israël van dit koningshuis wordt weggenomen, dan wordt het weggenomen van Juda. Vervolgens is de verdeling in 11 stammen en 1 stam. Het hoort 10 en 2 te zijn, want de Heer zegt hier via de profeet: "Nee, aan het huis van David zal Ik één stam laten." Het wil natuurlijk zeggen, één stam boven de stam die hij van nature al heeft, vandaar de 2 stammen Juda en Benjamin. Benjamin is die stam die hij zou krijgen.

1 Koningen 11 : 32-35

- 32 Maar een stam zal hij hebben, om Mijns knechts Davids wil, en om Jeruzalems wil, de stad, die Ik verkoren heb uit alle stammen van Israël.
- 33 Daarom dat zij Mij verlaten, en zich nedergebogen hebben voor Astoreth, den god der Sidoniërs, Kamos, den god der Moabieten, en Milchom, den god der kinderen Ammons; en niet gewandeld hebben in Mijn wegen, om te doen wat recht is in Mijn ogen, te weten Mijn inzettingen en Mijn rechten; gelijk zijn vader David.
- 34 Doch niets van dit koninkrijk zal Ik uit zijn hand nemen; maar Ik stel hem tot een vorst al de dagen zijns levens, om

- Mijns knechts Davids wil, dien Ik verkoren heb, die Mijn geboden en Mijn inzettingen gehouden heeft.
- 35 Maar uit de hand zijns zoons zal Ik het koninkrijk nemen; en Ik zal u daarvan tien stammen geven.

Dat wil dus zeggen dat wat hier aangekondigd wordt, zal pas plaats vinden ná het overlijden van Salomo. Na diens dood zouden 10 stammen, of eigenlijk heel Israël op 1 stam na, gegeven worden aan deze Jeróbiam, die niet uit Juda was. Hij was niet uit het huis van David, maar uit het huis van Jozef en in het bijzonder uit de stam van Efraïm. Efraïm was overigens in Egypte geboren.

1 Koningen 11 : 36

- 36 En zijn zoon zal Ik een stam geven; opdat Mijn knecht David altijd een lamp voor Mijn aangezicht hebbe in Jeruzalem, de stad, die Ik Mij verkoren heb, om Mijn Naam daar te stellen.

Bij de stam van Juda zou altijd een lamp des Heeren aanwezig zijn. Het Licht van de Heer zou via Benjamin gebracht worden bij Juda, zodat u meteen weet dat hier op vóórhand het optreden van Paulus wordt aangekondigd. Een bijkomende - wellicht Joodse - gedachte is dat het de stam Benjamin móest zijn om reden dat de tempel op het grondgebied van deze stam stond. Het doet aan Gods voorzienigheid echter niets toe of af. Paulus zou als Benjamini niet het licht van het Nieuwe Verbond prediken aan het Joodse volk. Het is in hoge mate profetisch. Waar hier gesproken wordt over Juda, als de stam die afgoderij pleegde en die de Heer niet diende, wordt het profetisch gezegd over het Joodse volk in de dagen van de Here Jezus. Hij zei tot hen: "Gij zijt van uw vader, de duivel! Als u trouw was aan Mozes en aan Abraham, in wie gij u beroemt, dán zoudt gij in Mij geloven, maar dat doet gij niet!" Het zijn wel harde woorden, maar die staan nu eenmaal zo in de Bijbel. Daarom werd het koningschap van Juda over héél Israël weggenomen en in plaats daarvan aan iemand uit de stam en het huis van Jozef gegeven. In wezen is dat hetzelfde, als wat wij eerder gezien hebben. Niet het Joodse volk, niet het bekende Israël, niet Kanaän zou de plaats zijn van het koninkrijk. Integendeel, het zou ergens anders zijn. In dat verband wordt dus de naam van Jozef genoemd. Eerst Jozua van waaruit Jeróbiam voortkwam. Het koninkrijk wordt aan hém gegeven. Daar vinden wij de verbinding met Egypte. Het eigenaardige verschijnsel deed zich voor dat God weliswaar Israël, het volk als zodanig, geroepen had om koning te zijn over de volkeren der

aarde, maar de allereerste koning uit Israël was niet Juda of iets dergelijks, maar was Jozef. Daarbij niet in Kanaän, maar in Egypte. Het was bovendien evenmin in het openbaar, maar onder een schuilnaam en zelfs onder een andere naam, namelijk Zafnath-Paänéah. (Genesis 41 : 45) Men weet niet helemaal wat het betekent en men denkt dat het staat voor "degene die verborgene dingen openbaart". Het is precies de situatie van onze bedeling. Zoals éénmaal het koninkrijk niet kwam in Kanaän, waar het zou moeten zijn, kwam het integendeel in Egypte en daarmee feitelijk over heel de wereld. Vanuit Egypte namelijk onder Jozef. Zo is in onze dagen het koninkrijk eveneens terechtgekomen in Egypte. In de wereld als zodanig en onttrokken aan Juda, aan het Joodse volk. Niettemin blijft het bij Israël en in het bijzonder zelfs bij Jozef.

1 Koningen 11 : 37

- 37 Zo zal Ik u nemen (*u Jeróbiam, uit Jozef dus*), en gij zult regeren over al wat uw ziel zal begeren; en gij zult koning zijn over Israël.

Dat was de derde uit die reeks. De eerste was Jozef zelf. De tweede was Jozua, uit de stam van Efraïm en nu dus Jeróbiam als derde. Bovendien zijn zij allemaal te beschouwen als een soort toepassing op de vervulling van de oorspronkelijke dromen van Jozef in Genesis 37. Bij elkaar een hele verzameling beelden, die we achtereenvolgens in de Bijbel tegen komen.

1 Koningen 11 : 38

- 38 En het zal geschieden, zo gij horen zult al wat Ik u zal gebieden, en in Mijn wegen zult wandelen, en doen wat recht in Mijn ogen is, (*dat wil zeggen: indien gij gelooft!*) houdende Mijn inzettingen en Mijn geboden, gelijk als Mijn knecht David gedaan heeft; dat Ik met u zal zijn, en u een bestendig huis bouwen, gelijk als Ik David gebouwd heb, en zal u Israël geven.

Die belofte is deze en wordt hier gedaan aan Jeróbiam uit Jozef.

1 Koningen 11 : 39

- 39 En Ik zal om diens wil het zaad van David verootmoedigen; nochtans niet altijd.

Verootmoedigen wil in dit verband zeggen: vernederen, achteruit stellen. Verootmoedigen is alleen positief als men zichzelf verootmoedigt. Als men een ander verootmoedigt wil dat zeggen dat men de ander vernedert. Het heeft dus met onderwerping te maken. Hier wordt eigenlijk een vloek over het Joodse volk - over de stam van Juda - uitgesproken, terwijl bovendien gezegd wordt: "nochtans niet altijd". Dat wil zeggen, het zal niet altijd zo blijven. Het zal duidelijk zijn dat deze uitspraak feitelijk van toepassing is in onze dagen, waar inderdaad een vloek gekomen is over het Joodse volk. Nee, niet voor altijd: "Heeft God Zijn volk verstoten? Dat zij verre!" zoals in Romeinen 11 : 1 is te lezen. Het is dus niet voor altijd, maar wel in onze dagen. In onze dagen geldt eveneens dat de zaligheid gegaan is naar Jozef, naar Efraïm, naar de 10 stammen van Israël. Al zijn wij meer geneigd te zeggen dat het gegaan is naar wat wij kennen als de Gemeente. De Gemeente kwam daar uit voort op één of andere wijze. Hier vinden wij precies hetzelfde. Het gevolg daarvan is bovendien ook te verwachten, want dat staat in vers 40:

1 Koningen 11 : 40a

40a Daarom zocht Salomo Jeróbiam te doden; ...

Het waren eerst de broers die Jozef probeerden te doden. Nu, vele generaties verder, is het wéér zo dat de vertegenwoordiging van het volk, waar Salomo de uitdrukking van is, Jozef, maar nu zijn opvolger én zoon, probeert te doden. Wat er verder gebeurt: de man komt terecht in Egypte!

1 Koningen 11 : 40

40 Daarom zocht Salomo Jeróbiam te doden; maar Jeróbiam maakte zich op, en vlood in Egypte, tot Sisak, den koning van Egypte, en was in Egypte, totdat Salomo stierf.

Met een gelijke situatie begon deze studie: ze zochten de zoon van Jozef te doden. Ook Jeróbiam is de zoon van Jozef. Ze zoeken hem te doden en hij vlucht naar Egypte en wacht tot de koning der Joden, ofwel van Juda, dood is, om dan weer terug te komen. Matthéüs 2 is in wezen hetzelfde verhaal. Men zocht de Zoon van Jozef te doden. Wie dat probeerde te doen? Dat was de koning der joden, Herodes, want die droeg die titel. Herodes werd door velen als de Messias beschouwd en als degene die de Messiaanse beloften in het Oude Testament zou moeten vervullen. Zo werd hij in ieder geval beschouwd door de zogeheten sekte der herodianen (die daarom dus ook zo heette). Het was Herodes, die de Zoon van Jozef wilde doden, maar Hij verdwijnt naar Egypte en wacht daar tot de koning der Joden uit Juda dood is en keert dan terug. Volstrekt het-

zelfde verhaal. De gedachte kan zijn dat Salomo de Messias was. Het zou immers de Zoon van David zijn, Die een eeuwig koninkrijk zou hebben". Het is echter een volstrekte parallel. Jeróbiam verbleef in Egypte totdat Salomo stierf. Vervolgens gaat het, zoals gebruikelijk, verder.

1 Koningen 11 : 43

43 Daarna ontsliep Salomo met zijn vaderen, en werd begraven in de stad van zijn vader David; en Rehabeam, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.

Maar toen braken de onrusten uit!

1 Koningen 12 : 1-4

- 1 En Rehabeam toog naar Sichem (*net zoals Abraham begint hij zijn loopbaan in Sichem*), want het ganse Israël was te Sichem gekomen, om hem koning te maken (*wellicht gebeurde dit bij die eiken*).
- 2 Het geschiedde nu, als Jeróbiam, de zoon van Nebat, *dit* hoorde, daar hij nog in Egypte was (want hij was van het aangezicht van den koning Salomo gevloeden; en Jeróbiam woonde in Egypte),
- 3 Dat zij henen zonden, en lieten hem roepen; en Jeróbiam en de ganse gemeente van Israël kwamen en spraken tot Rehabeam, zeggende:
- 4 Uw vader (*Salomo*) heeft ons juk hard gemaakt; gij dan nu, maak uws vaders harden dienst, en zijn zwaar juk, dat hij ons opgelegd heeft, lichter, en wij zullen u dienen.

Rehabeam zei dat hij zich moest beraden en na drie dagen zou antwoorden. Let wel, na drie dagen! Met betrekking tot de bovenstaande verzen kunnen we te rade gaan bij Petrus. Petrus zei: "Ja dat is een juk dat wij, noch onze vaders hebben kunnen dragen." De Here Jezus zei: "Komt herwaarts tot Mij (de échte Zoon van David), allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven. Neem Mijn juk op u en leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart en gij zult rust vinden voor uw zielen, want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht." Dit sluit rechtstreeks aan. Dat harde juk, die zware last is, vanuit 1 Koningen 12, profetisch, maar het heet eigenlijk "de wet". Het juk van de wet wat men niet kan dragen was en is een specifiek Joods juk. Leven onder de wet is niet uitgevonden door Mozes, maar in de praktijk uitgevonden door het Joodse volk, indertijd in ballingschap.

De Here Jezus roept hen op en zegt: "Kom maar tot Mij en Ik zal dat harde juk van uw vader, dan wel vaders, en die "harden dienst", die zware arbeid, van u wegnemen en u een ander juk opleggen, maar dan veel lichter." Dat is wat Jeróbiam en de zijnen vroegen aan Rehabeam. Rehabeam zei nee, want het was nog niets: "Ik zal dat juk véél, maar dan ook véél zwaarder maken." Zoals ik eerder al aangaf, zei hij het op een grove wijze. Een véél zwaarder juk zou hij hen opleggen. De stammen, onder leiding van Jeróbiam gingen daar echter niet mee akkoord. Zij kozen Jeróbiam tot hun koning, in de lijn zoals God tevoren bepaald had dat het zó zou zijn. Men koos als volk daar voor, hoewel het volk dat zich ongetwijfeld niet bewust was. Bovendien bood Jeróbiam ook zelf aan Rehabeam te dienen en vroeg om een zachter juk. De verantwoordelijkheid lag dus aan de Joodse kant, namelijk bij Rehabeam. Het ging zo, zoals de Heer had aangekondigd, niet volgens Zijn wil, maar wel volgens Zijn plan. Zo is het ook gegaan in onze tegenwoordige bedeling.

Onze tegenwoordige bedeling begon met de komst van een Zoon van Jozef, waarvan Jeróbiam een beeld is. De Here Jezus stamde niet van die Jozef uit Genesis 37 af. Het is echter niet zomaar dat de vader van de Here Jezus Jozef heette, zodat het verband wel degelijk gelegd mag worden en men het op deze manier kan zeggen. Onze bedeling die met de komst van een Zoon van Jozef een einde bracht aan de bedeling van de wet, zodat dat zachte juk, het harde juk zou kunnen vervangen. Hiermee kon de zachte dienst onder het Nieuwe Verbond, de plaats innemen van het harde slavenjuk van het Oude Verbond. Juda echter, nu onder leiding van een hogepriester, want een koning was er niet, weigerde het zachte juk en wilde het houden bij dat zware juk. De Bijbel zegt daarvan (zij het op andere plaatsen) dat daarna dat juk inderdaad zeven maal zwaarder is geworden. Het leven onder de Joodse wet is zeven maal zwaarder geworden dan het ooit daarvóór was, maar men wilde niet anders. Het resultaat daarvan is dat Israël als volk is losgemaakt (want zo staat het er ook), is afgeweken van het huis van David en daarmee van Juda.

Met Israël wordt niet het Joodse volk bedoeld, maar Israël als volk. Dat wat de naam "Israël" draagt en wat er onder verstaan moet worden. De gedachte is deze. Zou men het volk Israël zoeken, dan moet men juist níet Israël, in de hoge en grote Goddelijke betekenis van de term, zoeken. Men zou namelijk juist zoeken bij het Joodse volk. Op aards niveau is het zo dat de naam Israël wel het laatst is toegepast op het Joodse volk, maar alleen omdat er nu eenmaal verder van Israël niets meer gevonden werd. Het was verder helemaal zoek en had de titel "Israël" verloren. Dat neemt niet weg dat het werkelijke Israël verborgen is geworden en op geheimzinnige wijze terecht is gekomen, ver van het Joodse volk en daarmee

tegelijktijd ook buiten Kanaän! Zou men het verborgen Israël ergens moeten zoeken, dan zou men op grond van wat wij hierboven inmiddels besproken hebben, het moeten zoeken in Egypte! Maar dát Egypte, wat nu eenmaal een beeld is van de wereld die niet bestaan mag, kun je net zo goed zoeken bij de volkeren, bij de heidenen in het algemeen. Er is van Gods standpunt en dus van het Bijbels standpunt bezien, maar één Israël en dát zijn wij! Het Israël Gods. Dat Israël is niet op grond van afstamming, want dat speelt uiteraard geen rol zoals de Bijbel zegt, maar op grond van geloof. Op grond van het dienen van God, namelijk door onderwerping aan de Here Jezus Christus en Zijn Woord. Men kan ook zeggen door onderwerping aan de Zoon van Jozef en daarmee aan Jozef.

U weet dat er veel meer vastzit aan die naam Jozef. Het komt elke keer weer op, omdat het de hele Bijbel door naar boven komt. Het gaat nu echter om het beginsel. Namelijk dat onze dagen zijn te vergelijken met de dagen, waarin het koninkrijk van Juda werd weggenomen, waarbij Israël onttrokken werd aan het huis van Juda en geplaatst werd onder het koningschap van de Zoon van Jozef. Dat is de situatie, zoals wij die kennen. We kunnen andere Schriftplaatsen hiermee vergelijken. Evenwel niet als eenzelfde situatie in Kanaän. Daar spelen de rechten op het land geen rol. Het is buiten het land, namelijk in Egypte. Bovendien gebeurt het niet direct in de openbaarheid, maar meer in het verborgene. De naam Jozef zijn we in dat verband, net als de schenker in Genesis 40 deed, al lang vergeten. Toch gaat het over precies hetzelfde. Hij vergat Jozef en daarvóór vergaten ze Jozef sowieso. Weg en vergeten. Toen Jozef uiteindelijk tot koning van Egypte werd aangesteld, kreeg hij meteen een andere naam, zodat de naam Jozef weer weg was. Niemand wist ervan, het gebeurde in het verborgene en zo gaat het ook in onze dagen. Het komt niettemin op vele plaatsen in de Bijbel boven.

Komen we in het Nieuwe Testament en meer specifiek in Matthéüs 2 waar we deze studie mee begonnen, dan staat er dat zij met de dood bedreigd werden en dat deze Jozef droomt. Deze situatie brengt ons meteen terug bij al die oudere geschiedenissen. (In de Bijbel staat een droom overigens voor een verborgen openbaring van Godswege aan iemand individueel, een droom die niemand anders weet.) De Engel des Heeren zei hem met het Kindeken te vluchten naar Egypte. Dit deed hij en zij verbleven aldaar in afwachting van de dood van Herodes. Dit is in overeenstemming met: "In afwachting dat Salomo dood was". De overeenkomst is dat het gaat om de koning der Joden. Zo is het en dit is de parallel die er loopt. Verder staat er nog met grote nadruk in dit Schriftgedeelte bij:

Matthéüs 2:15

15 En was aldaar tot den dood van Herodes; opdat vervuld zou worden hetgeen van den Heere gesproken is door den profeet, zeggende: Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen.

Vaak heb ik erop gewezen dat zodra er in het Nieuwe Testament staat "Dit is vervuld", "Opdat vervuld zou worden", "Hetgeen gesproken is door de profeet" of woorden van die strekking, men moet opletten. Deze gebeurtenis is een nogal nadrukkelijke en geforceerde vervulling van de profetie, in feite zelfs niet eens de echte vervulling, want waar het over gaat is het volgende: de Here Jezus is, zeker in Zijn geboorte maar eigenlijk in heel Zijn verdere doen, zondermeer een type van heel de Gemeente. Reeds vanaf de aankondiging van Zijn geboorte. De geboorte van de Here Jezus werd en wordt namelijk beschouwd in de Bijbel als een teken. Natuurlijk, het was een werkelijke gebeurtenis, maar het was ook een teken. Een teken van de geboorte van de Gemeente in onze dagen, uit een vrouw die geen man bekend: de tien stammen van Israël. Hierbij is leven voortgebracht, officieel en juridisch dus wettig, voortkomende uit Jozef of iemand die Jozef heet.

Dit feit komt, zeker in het begin van het Matthéüs-evangelie, op elke bladzijde voor. Hier dus ook. Als de Here Jezus verdwijnt naar Egypte, is dat een uitbeelding van onze tegenwoordige bedeling. In relatie hiermee heeft men wel als mogelijkheid gedacht dat op grond van Matthéüs 2:16, de Heer en Jozef zo'n twee jaren in Egypte zijn geweest. Het is een algemene gedachte. Na twee jaar was in elk geval Herodes overleden. Het zal duidelijk zijn dat die twee jaren ook overeenkomen met de twee jaren van Paulus in zijn gevangenis in Rome, of met de twee dagen waarna alsnog verlossing tot stand zou komen. Zo zijn er nog meer voorbeelden als uitbeelding van onze bedeling. Ook in 1 Koningen staat bijvoorbeeld: "...gaat heen tot aan de derde dag".

Na de twee komt de verlossing en zo vindt u dat hier ook. De twee jaar in Egypte van Jozef en de Here Jezus is een uitbeelding van onze bedeling. Hierbij is het koningschap uit het officiële Israël weggenomen en terechtgekomen onder de heidenen in Egypte, ofwel in de wereld. In de praktijk is het koningschap zelfs letterlijk beland bij Jozef, namelijk bij de tien stammen van Israël.

6. Egypte - het dubbel deel

Als ik me bedenk wat ik over het onderwerp allemaal gezegd heb, realiseer ik mij dat ik aan veel dingen niet ben toegekomen. Het is dus een greep uit alles wat hier over te zeggen valt. Wat ik bijvoorbeeld niet genoemd heb, maar nog wel even wil aanstippen is het eigenaardige verschijnsel dat met betrekking tot Egypte alles dubbel telt. Dit gebeurt bovendien op een merkwaardige wijze. Het is één, maar om een of andere reden is er altijd het dubbele aan verbonden. Dat heeft van doen met het eerstgeboorterecht dat daar voortgebracht zou worden of daar zijn oorsprong in zou vinden. Twee in de Bijbel staat in elk geval, want er zit wat meer aan vast, voor het dubbele deel van het eerstgeboorterecht.

In dit verband heb ik u gewezen op de Nijl of feitelijk, twee Nijlen. Maar de blauwe en de witte Nijl komen uiteindelijk bij elkaar en stromen dan als één rivier door het land Egypte heen. Niettemin stroomt de Nijl, ook als één rivier, eerst door Opper-Egypte (het "bovenrijk" of het "zuidelijke rijk"), om dan in Neder-Egypte (het "noordelijke rijk") te belanden. Er zijn dus twee Egypte's! Bovendien hadden ze ook beiden een hoofdstad. Omdat het toch bij elkaar één land vormde, was soms de hoofdstad gevestigd in het zuidelijke rijk en bij andere gelegenheden in het noordelijke rijk. Dat hing samen met de omstandigheden, of er veel oorlog was of niet. Het noordelijke was strategisch van groter belang en het zuidelijke om andere redenen belangrijk.

Men heeft dus naast twee Nijlen, ook te maken met twee Egypte's. Zelfs de naam van Egypte in het Hebreeuws betekent dubbelheid, want "Mitsraïm" veronderstelt vanwege de uitgang "aïm" dat het er twee zijn. De naam zou men dus moeten opvatten als "beide" Egypte's. Eerder heb ik nagezocht, wat die naam "Mitsraïm" betekent, maar daar komt men niet uit, omdat er nogal wat mogelijke verklaringen voor zijn. De bekendste is vermoedelijk die van Weinreb. De verklaring van Weinreb die zeer uitgebreid is, zegt: "Mitsraïm betekent 'lijden door vormwording'." Dat beschouwt hij niet als uitleg, maar als vertaling van de naam. Het is nogal ingewikkeld. Ik betwijfel of het taalkundig helemaal juist is, maar er zitten andere aspecten aan waardoor hij het zo vertaalt. Hij stelt namelijk dat het woord "Mitsraïm" "lijden" betekent. Het betekent ook dat dingen op één of andere manier gestalte krijgen. Daar heeft hij gelijk in, maar "vormwording" is het woord wat Weinreb gebruikt voor "beloften", ofwel wat wij "beloften" zouden noemen. God namelijk heeft iets beloofd en dan krijgt het gestalte. Maar voor het zover is, wordt er geleden. Dat is de gedachte. Het verband is er ook met het lijden van de zwangerschap. Ook daar is sprake van lijden doordat iets gestalte krijgt.

Dat men dat vervolgens terugvindt in de naam Egypte, is niet vreemd, daar Egypte als moeder functioneert.

Anderen die wat rechtlijniger vertalen, kunnen er óf niets over zeggen óf menen dat "Mitsraïm" "marshland" betekent, namelijk moerassig land. Wij vertalen "marshland" met moeras en denken dan aan drassig land, maar dat is niet echt de betekenis ervan. In het Engels in ieder geval niet. "Marshland" is namelijk land dat soms onder water staat en soms niet. Dat wil zeggen, je weet nooit zeker of het land is of zee. Het hangt af van de omstandigheden en de invalshoek: het kan land zijn, maar het kan ook water zijn. Het begrip "drassig land" is zondermeer van toepassing op Egypte. Dat land staat soms onder water en soms ook niet. Typologisch klopt het ook, zeker na al hetgene wat we besproken hebben. Ben je in Egypte nu bij Israël (het land) of ben je nu bij de heidenen (het water ofwel de zee). Dat is niet goed te zeggen. Met andere woorden dat koninkrijk van Jozef in Egypte, was dat nou een Israëlitisch rijk of was het een heidens rijk? Het is niet goed te zeggen. Het hangt van de zienswijze af. Neem nu bijvoorbeeld de Gemeente uit onze dagen. In onze dagen als Zoon geroepen uit Egypte, waarvan de roeping van de Here Jezus een beeld was. Is de Gemeente nu Israël of zijn dat nou heidenen, of geen van beide? Komt de Gemeente voort uit Israël of uit de heidenen? Beide stellingen kunnen worden bewezen, want ze zijn allebei waar. Het hangt er maar vanaf hoe je het benadert. Het hangt ook af van het vooroordeel met betrekking tot de problematiek. Dat ik er nog even op inga, heeft nóg een reden.

Het moge bekend zijn dat aan het begin van onze bedeling het Evangelie letterlijk naar Efraïm ging, dat wil zeggen, naar de tien stammen. Ik heb het over de weg van het Evangelie. Het ging weg uit Jeruzalem, het ging weg uit Juda, naar de heidenen, maar in het bijzonder naar de Kelten. Zo noem je degenen die over de zee wonen. Op het vasteland van Europa daarentegen, noem je ze ineens weer Galliërs. Maar dat terzijde. De plaatsen waar het Evangelie naartoe ging en gepredikt werd, heb ik zoveel mogelijk nagezocht. Bovendien bestudeerd wat voor plaatsen dat wel zijn en in geval dat het niet meer te zien was, probeerde ik mij toch een beeld te vormen, hoe het ter plekke in de "oudheid" geweest moest zijn. Ik kwam tot mijn verbijstering tot de conclusie dat bijna alle bezochte plaatsen uit moerasland bestonden! Die plaatsen waarover de geschiedenis (dan wel de legende) vertelt in de trant van: die is hier geweest, heeft daar gewerkt en is daar overleden, waren eigenlijk allemaal zonder uitzondering op één of andere wijze moerasland, danwel stonden voor een groot deel van het jaar onder water, dus waren het "marshlands". Veel is drooggelegd, maar niet overal. Het kon allemaal

worden aangeduid met "marshlands". Als u die locaties zou moeten aanduiden met een Egyptische naam, dan noem je dat Egypte: "marshlands", ofwel moerassen, moerasland.

Die aanduiding "moerasland" gold in elk geval voor heel Glastonbury en omgeving. Het werd geacht een eiland te zijn, maar de hele omgeving van Summerset stond zo nu en dan onder water. "Summerset" betekent "Zomerland", dat wil zeggen dat er alleen 's zomers land was en 's winters niet, omdat het dan onder water stond. Voor meerdere plaatsen in Engeland geldt dat.

Ook liggen er veel plaatsen aan het water. Zo is er ook het kerkje van Saint Just in Rossland. Die kerk is gebouwd aan het water. Als het water een beetje hoger kwam dan normaal, stond de kerk onder water. Opmerkelijk is dat veel plaatsen aan een baai liggen. Hetzelfde geldt trouwens voor in dit opzicht relevante gebieden in Frankrijk. Op een enkele uitzondering na misschien, maar dat komt omdat de plaats zelf (waar het verhaal zich afspeelt) dan wat hoger gelegen is en dus duidelijk boven het water uitsteekt. Zo is er in Frankrijk een kerk, waar bijvoorbeeld Martha gewerkt heeft. Als je ter plekke een paar honderd meter opzij loopt, kijk je in de diepe afgrond naar het Rhône-dal. Men bevindt zich wel hoog boven het water, maar daaronder loopt de rivier die in de seizoenen het land onder water zet. Hier is duidelijk de parallel met de Nijl te zien. Voor de hand ligt ook het gebied rondom Marseille en Sante-Marie-de-la-Mère te noemen (niet van de moeder maar van de zee). Dat gebied ligt midden in de Camargue, waarbij de Camargue één groot moeras is. Soms staat het hele gebied onder water en kan men er niet komen vanwege dat moerasland. Dat is dus zo'n gebied waar we het hierboven over gehad hebben, hier aan de monding van een rivier, in dit geval van de Rhône. Dat gebied (en de Provence in het algemeen) is aan te merken als moerasland en daar gaat het om.

Bij een bezoek aan Zwitserland, om de plaats te zoeken waar de eerste zendeling - Beatus - gewerkt zou hebben en overleden zou zijn, bleek dat het ter plekke eveneens moerasland was. Dat stadje boven het Thunermeer heet Interlaken, namelijk "tussen twee meren". In de bergwand is een grot waar Beatus gewoond en gewerkt zou hebben. De omgeving is zo zondermeer aan te merken als moerasland en wordt dan ook zo aangeduid in de plaatselijke toeristenfoldertjes.

Zo kunnen al die locaties worden aangeduid met Mitsraïm, ofwel Egypte. Je weet niet of het water of dat het land is. In elk geval is het onder alle omstandigheden een verwijzing naar de oorspronkelijke, oude omstan-

digheden in Egypte, als inderdaad zijnde moerasland. De gedachte is bovendien dat wat die mensen ook deden toen ze het Evangelie predikten, het de vervulling was van de beloften, aan Jozef gedaan. Die beloften namelijk in zijn meest oorspronkelijke dromen: dat hij over heel Israël heerschappij zou hebben. Noem eens één persoon, die heerschappij zou hebben over heel Israël? In de eerste plaats is het antwoord natuurlijk Christus. Daarna wij, de Gemeente als Lichaam van Christus. Dat is de gedachte en de profetie, die zelfs in de omstandigheden ter plekke, waar de vervulling geschiedde, uitgebeeld wordt. Het is niet slechts een Bijbels verhaal, of alleen antieke namen die ons niets kunnen schelen, maar integendeel, alle details spreken over het tevoren geplande werk Gods dat in onze dagen in vervulling zal gaan.

Als men ons dan vandaag vertelt, dat als we niet oppassen de poolkap zal smelten, met als gevolg het overlopen van de zeeën en over het onder water lopen van heel Nederland, dan denk ik: Zó hoort het Bijbels/typologisch gezien; de hele wereld zou eigenlijk onder water moeten lopen. Aan de andere kant zegt de Bijbel dat de Heer het in stand houdt. Hij heeft er een plan mee.

Wat wij vandaag besproken hebben, bestaat alleen uit een inleiding over dit onderwerp. Het onderwerp is mede gekozen, omdat ik mij moet voorbereiden op een aantal studiereizen. Maar het zal u gedacht zijn, hoezeer bepaalde, ook aardrijkskundige namen in de Bijbel, steeds opnieuw op de bladzijden van de Bijbel terugkeren in steeds ander verband. Maar altijd én fundamenteel in precies dezelfde betekenis. Dát is één van de belangrijkste kenmerken van het Woord van God en daarom is kennis daarvan een van de belangrijkste voorwaarden voor het verstaan van Bijbelse waarheid. In het algemeen kun je stellen dat als je maar één Schriftgedeelte hebt en dat vers voor vers bestudeert, je een heel eind kunt komen, maar nooit ver genoeg. De clou is altijd dat dezelfde gedachte die in zo'n Schriftgedeelte ontwikkeld wordt, ergens anders ook ontwikkeld wordt en soms op nog meerdere plaatsen. Het zijn juist die dwarsverbindingen, die overeenkomsten, die tussen het ene en het andere Schriftgedeelte (soms zelfs tussen het ene en het andere Bijbelboek) een structuur geven, waardoor dat Woord Gods, het profetisch woord in het algemeen, zeer vast blijkt te zijn. Daaruit kunnen wij een zeer vaste kennis van dat Woord Gods ontwikkelen. Dat berust ook nooit op één vers of op één tekst dan wel één woordje dat men zus of zo zou moeten vertalen. Die problemen bestaan wel, maar zijn volstrekt van ondergeschikt belang.

Waar het om gaat is dat overal diezelfde dwarsverbindingen voorkomen en dat namen als van Jozef en Egypte en andere, steeds opnieuw in de Bijbel terugkomen. Soms ongemerkt, maar daar moet men goed op letten. Ze geven ons "lijnen", die niet op het eerste gezicht in de Schrift te zien zijn, maar die daar wel degelijk aanwezig zijn en waarin volstrekt essentiële Bijbelse waarheid is vastgelegd.

In verband met de bestudering van de Bijbel is het goed te beseffen dat het niet de bedoeling is dat wij de Bijbel zouden beheersen. De bedoeling is dat de Bijbel óns zou beheersen.

Amen